Влада - Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 82 (1582) ♦ Четвер, 15 травня 1997 року ♦ Ціна договірна

ПОСІВНИЙ ЕКВАТОР ПОДОЛАНО. РАДІСНОГО МАЛО

Врожай-97

В Україні яровими засіяно 8,154 млн. га землі, що становить 59% від запланованих на цей рік площ, повідомив заступник начальника Головного управління землеробства Мінсільгосппроду Микола Котелянець.

За його словами, це на 0,743 млн. га перевищує показник аналогічного періоду минулого року (7,420 млн. га).

У той самий час, залишились незораними близько 4 млн. га посівних площ, повідомив заступник міністра сільського господарства та продовольства Анатолій Ковальчук.

Він зазначив, що це пов'язано з незадовільним станом матеріально-технічної бази АПК: сільгосппідприємствам України потрібні 536 тисяч тракторів, а нині в господарствах є лише 370 тисяч машин, причому 60% з них потребують заміни як такі, що відпрацювали технологічний ресурс, повідомляє «Інтерфакс-Україна».

Добросусідство перш за все

Під час офіційного візиту до нашої держави Президент Республіки Білорусь зустрівся з Головою Верховної Ради України Олександром Морозом.

Олександр Мороз висловив упевненість у тому, що нинішній візит білоруського Президента сприятиме розширенню і зміцненню співробітництва між нашими країнами. Глава українського парламенту вважає, що розширення товарообороту між Україною та Білоруссю — об'єктивна потреба обох країн. Зі свого боку Верховна Рада робитиме все необхідне для вирішення цього питання.

Олександр Лукашенко висловив задоволення результатами переговорів з найвищим керівництвом України. Він підкреслив, що підписано практично всі нормативні акти.

Парламентська хроніка

ЗАХІД ВИЗНАВ: МИ ДОЗРІЛИ. ДЕМОКРАТІЄЮ

Ранкове засідання 14 травня

На пленарному засіданні Верховної Ради України виступила президент Парламентської Асамблеї Ради Європи пані Лені Фішер. Вона висловила велике задоволення відвіданням України, зустрічами, які відбулися в неї цими днями.

Лені Фішер високо оцінила демократичні зміни, які відбуваються в нашій країні. «Прийняття Конституції України, інших важливих законодавчих актів свідчить про демократичну зрілість і політичну стабільність в Україні», — сказала вона.

Президент Парламентської Асамблеї висловила побажання, щоб скоріше було завершено роботу над законопроектами про політичні партії, про вибори, документами, що стосуються прав людини, зокрема, скасування застосування смертної кари. «Ці закони, — зауважила вона, — потрібні вашим громадянам, спільному дому, в якому ви живете».

(Закінчення на 2-й стор.).

Фестивальний Канн

Ще донедавна в Україні на її п'яти державних кіностудіях знімали протягом року до 50 повнометражних ігрових, 12 анімаційних і майже 500 короткометражних фільмів. Щорічні валові надходження від кінопоказу складали близько 200 мільйонів карбованців, 55 відсотків яких надходили до бюджету, а 45 — витрачали на утримання галузі. У тому числі — і на виробництво нових фільмів.

Торік в Україні знято лише чотири художні фільми. Правда, один з них — «Приятель небіжчика» режисера В. Криштофовича — представляє в ці дні українське кіно на головній кінематографічній тусовці року — Каннському кінофестивалі. У програмі «Двотижневик режисера». Це вдруге український фільм — першим, пригадуєте, було «Лебедине озеро. Зона» Юрія Іллєнка — потрапив на цей престижний кінофестиваль.

(Матеріал «Як потрапити в кіно» читайте на 11-й стор.).

Візит очікується напружений, по-справжньому робочий

Учора Президент України Леонід Кучма з робочим візитом відбув до Сполучених Штатів Америки. І хоча офіційна підстава візиту — засідання українсько-американської комісії, яку очолюють глава нашої держави та віце-президент США Альберт Гор, з впевненістю можна сказати, що коло питань, які обговорюватимуться під час зустрічей у Вашингтоні, вийде далеко за межі відносин між двома країнами. Ось лише деякі блоки питань: інвестиційне співробітництво, торговельно-економічні відносини, проблеми військово-технічної галузі, реалізації договору про ПРО, партнерство України й НАТО.

Чорнобиль потребує міжнародної підтримки

Учора завершився триденний офіційний візит Президента Парламентської Асамблеї Ради Європи Лені Фішер до Києва. У вівторок вона мала зустрічі з Президентом Леонідом Кучмою та з керівниками депутатських груп і фракцій Верховної Ради, на яких обговорювалися в основному питання про виконання зобов'язань, узятих Україною під час вступу до Ради Європи. І сторони дійшли згоди, за винятком проблеми щодо скасування смертної кари або спочатку хоч би оголошення мораторію на неї. Представники законодавчої влади не обіцяють зробити це, принаймні протягом діяльності Верховної Ради цього скликання.

Натомість Президент Леонід Кучма пообіцяв уже найближчим часом внести конкретні пропозиції щодо цього.

(Закінчення на 3-й стор.).

Лист на першу сторінку

Поверніть хоча б попа!

Прийшовши до влади, більшовики вмить перетворили нашу сільську церкву на комору, а попівську хату — на клуб. Донедавна у цьому закладі культури проводили концерти на свята, дискотеки, демонстрували фільми. Поступово життя у клубі завмирало — молодь покидала батьківські оселі і навіть стало нікому крутити кіно.

П'ять років тому в село стали повертатися молоді сім'ї, з'явилися біженці та переселенці з республік колишнього Союзу. Хлопці та дівчата потягнулися в клуб, де хоч поспілкуватися можна було. Та, як кажуть, недовго музика грала.

Місцева влада старим більшовицьким методом навісила замки на двері сільського клубу, остаточно загасивши ледь жевріючий вогник культури.

У сусідніх селах відкривають церкви, діють клуби — молоді є де подітися. А що робити нам?

Леонід КУЧЕРЕНКО.

Мар'янівка
Приазовського району
Запорізької області.

У номер

Що це за сім'я, коли нема сім «я»?

Сьогодні в Україні відзначають Міжнародний день сім'ї. Безумовно, це радує. Та не тішить те, що в нашій країні нині стало мало сімей, де двоє або троє дітей. Про п'ятеро й казати годі. І все ж таки у зв'язку з цим святом з 15 травня до 15 червня в Києві, обласних і районних центрах, містах і селах триватиме всеукраїнська естафета «Українська сім'я».

Передбачено зустрічі представників влади та органів місцевого самоврядування з багатодітними сім'ями, трудовими династіями, батьками, вихователями дитячих будинків, а також керівниками громадських організацій і благодійних фондів, діяльність яких спрямовано на підтримку сім'ї. А сьогодні в столичному Українському домі відбудеться урочистий вечір, присвячений Дню сім'ї.

Пам'яті співця «степової Еллади»

Учора в Кіровограді відкрито міжнародну наукову конференцію, присвячену 100-річчю від дня народження видатного українського поета та громадського діяча Євгена Маланюка. В її роботі беруть участь відомі вчені-україністи зі Львова, Києва, Словаччини, Канади, а також гості з Німеччини, США, Росії, з багатьох областей України. Розпочалася конференція пленарним засіданням в актовому залі Державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка, на якому йшлося про життєвий і творчий шлях співця «степової Еллади» (так називав Маланюк свою батьківщину — Кіровоградщину). На будинку колишнього реального училища (нині машинобудівного технікуму), де вчився поет, відкрито меморіальну дошку. З нагоди ювілею торжества відбудуться і в селищі Новоархангельськ, на батьківщині Є. Маланюка.

Знайдено учасників кривавої розправи

В Одесі на дванадцяту добу після скоєння тяжкого злочину — розстрілу відвідувачів бару «Суворовський», — внаслідок якого 4 чоловіки загинули та 17 одержали поранення, затримано осіб, котрі вчинили криваву розправу: Артура Ярошевського, Валентина Закревського й Михайла Пушкаровича. Поки працівники правоохоронних органів перекривали виїзди з міста, розшукували їх у Суворовському районі, де все сталося, злочинці відсиджувалися в одній із квартир у протилежному кінці міста, на житловому масиві Вузівський. Але й там їх «вичислили». Розпочато слідство, яке з'ясує роль кожного у скоєнні злочину. Розшуки четвертого учасника злодіяння — дніпропетровця Сергія Тимошина —тривають. Хоча затримані стверджують, що його нібито під час стрілянини в барі поранено і він помер. Однак, за свідченням керівників правоохоронних органів області, є інформація, що це не відповідає дійсності.

Відзначення наукових працівників

З нагоди Дня науки указами Президента України за вагомий особистий внесок у розвиток наукових досліджень, підготовку висококваліфікованих фахівців, плідну наукову діяльність групу наукових працівників відзначено державними нагородами України.

Почесних звань «Заслужений діяч науки і техніки України», «Заслужений працівник народної освіти України», відзнаки Президента України — ордена «За заслуги» удостоєні провідні вчені, наукові досягнення яких збагатили не тільки вітчизняну науку, а й здобули міжнародне визнання. Багато з них представляли Україну на престижних міжнародних форумах. Вагомий внесок вони зробили у підготовку наукових кадрів і кваліфікованих фахівців.

Серед них президент Національної академії наук України академік Б. Патон, нагороджений відзнакою Президента України «Орден князя Ярослава Мудрого» V ступеня, генеральний конструктор Авіаційного науково-технічного комплексу імені О. Антонова П. Балабуєв, нагороджений відзнакою Президента України — орденом «За заслуги» II ступеня.

Трапилася нагода перевести стрілки на парламент

З виступу Голови Верховної Ради України Олександра Мороза на сесії Верховної Ради України 13 травня 1997 року

Укотре Верховну Раду України втягнуто в політичну інтригу. Сподіваюся, що з приводу такої оцінки навіть за формальними підставами мені не заперечуватимуть ні ті, хто з власних переконань погодився порушувати питання про відкликання Голови, ні ті, кого змусили підтримати таку «ініціативу». Ні на одних, ні на інших я не маю зла. З одними просто рахуюся як з опонентами, адже незабаром вибори. Іншим співчуваю, тим більше, що після відповідної «обробки» щодо підписання певних документів вони чи не кожний другий приходили, щоб розповісти про наругу, яку чинять над ними причетні до найвищих посадових щаблів у державній ієрархії. А голів облдміністрацій мені просто жаль. Вони не захищені ні Конституцією, ні законами України і змушені сьогодні вести агітацію за одне, завтра —за інше.

Так є у нашій державі, де демократія дала лише перші паростки. Їх і хочуть розтоптати. І це мене найбільше турбує. Бо відкликання Голови Верховної Ради — не така вже й дивина чи катастрофа. Але ж не про Голову йдеться. Реалізується нав'язлива ідея дискредитації Верховної Ради. Згадайте її етапи:

— необхідність «вертикалі» влади, інакше не вдасться навести порядок у державі;

— потрібен Конституційний договір, інакше не забезпечити функціонування структур влади і управління;

— державі не вижити і людей не зробити заможними без нової Конституції..;

— тільки бюджет на новій податковій основі врятує країну, виробництво і окрему сім'ю.

Характерно, що Верховна Рада створювала «вертикаль», ішла на поступки з Конституційним договором, прийняла, всупереч усім прогнозам, в цілому демократичну Конституцію, зробила практично неможливе — завершує у стислі строки розгляд пакета податкових законів, має змогу прийняти бюджет. Із запізненням. Але не з її вини. Окрім того, він — бюджет — (уже видно) з точки зору балансу доходів і видатків не відрізняється у кращий бік від того, який своєчасно прийнятий Верховною Радою у першому читанні і міг бути введений до 1 січня цього року.

Про це було відомо ще в листопаді минулого року, до того ж і Міжнародний валютний фонд не так наполягав на реконструкції податкового законодавства, як дехто змальовує. «Вимоги» МВФ творилися рідними українськими реформаторами, в тому числі декотрими із депутатів. Творилися не для захисту бюджету, не для підтримки власного виробництва, а для того, щоб шляхом різних маніпуляцій передати «достойникам» майно, землю, капітал, «здати» робочу силу, прив'язати сировинним боком наше господарство до потреб сильних світу цього.

У тій боротьбі з Верховною Радою немає натяку на державний інтерес. Простежується тільки меркантильний інтерес конкретних осіб у нас у державі та за кордоном. Цей інтерес вище потреби створення сильної, незалежної держави, вище оборонних, економічних, технологічних, соціальних, духовних цілей суспільства, вище демократичних принципів організації державного життя. Усе це ніщо для тих, хто відчув смак наживи, кому зручно використовувати своє владне місце для збагачення.

Звичайно, для них незручний такий Голова парламенту: в корупції не забруднений, хабарів не бере, де інші підлабузнюються — не догоджає, куди окремі біжать —не ходить, не кланяється... І при цьому намагається марне не підставляти парламент під удари виконавчих структур, які, власне, і є реальною владою як такою. І це всі добре знають.

Чому вибрано теперішній момент для розправи з парламентом (адже всі розуміють: Голова — лише привід, парламентові потім не дадуть працювати, як це натреновується у багатьох місцях на регіональному рівні: у Києві і Київській області, Одесі і Херсоні, Лубнах і Кременчуці, окремих районах Донецької, Житомирської та інших областей)?

Момент вибрано тому, що треба чимось пояснити неефективність (а то й деструктивність) реформ під час звітування через кілька днів за океаном. Можливо, вдасться стрілки відвести від уряду, щодо якого уже підказали, кого й ким замінити. Треба тільки привід знайти, а тут саме трапилася нагода перевести стрілки на парламент.

Атож: реакційний парламент, бачте, тепер майже поборено, скоро реформи підуть галопом, з корупцією впораємося — он чистять руки ті, хто їх не підміє до Страшного суду, ключові підприємства приватизуємо «потенційними інвесторами», за борги віддамо продуктопроводи, нафтопереробні заводи, ракетні установки доламаємо за свій кошт, соціальну сферу додушимо... Одне слово, позичте грошей — будемо керувати.

Скажете: перебільшую. Так. Роблю це навмисне. А як відповісти на ганьбу і приниження гідності депутатів, коли їх піднімають серед ночі, погрожують рідним, шантажують друзів, аби лиш одне — підпиши! Коли дипломата високого рангу викликають: підпиши і голосуй! Коли цим опікуються віце-прем'єри і прем'єр, більшість ланок держадміністрації, коли дискредитацією займаються зґвалтовані засоби масової інформації, коли (погляньте на зал) уперше в цьому році зібрано стільки депутатів. Коли відверто брешуть депутатам, мовляв, дізнаємося, як голосували, система «Рада» це дозволяє. Ні, не дозволяє. В цьому залі не використовуються методи, помічені в інших приміщеннях держави. Кажу про це відповідально.

На розгляд податкових законів, котрі нібито надзвичайно потрібні, не можна примусити приїхати депутатів, окремі з яких забули про свої мандати, а їх у цьому залі уже й не впізнають... Хочу таким «підписантам» нагадати: це — сесійний зал. Тут розглядаються важливі державні справи. Не поспішайте після голосування додому, бо складний порядок дня на тиждень, про бюджет ідеться.

Аргументація, на якій будується потреба відкликання Голови, коментарів не потребує. М'яко кажучи, вона некоректна: і щодо кількості вирішених і розглянутих конституційних питань, і щодо планування (сліпому хіба що не помітні тут позитивні зміни), і щодо організації роботи, Регламенту, структури апарату. Адже всі ці питання саме я вносив на розгляд Верховної Ради, і саме ті, хто пред'являє тепер претензії, заблокували їх розгляд. А щодо апарату, кошторису тощо Верховна Рада прийняла рішення розглядати питання по суті одночасно з прийняттям бюджету. Тим більше, що фінансовий звіт у вас уже є...

Коментувати нічого не буду. Не буду й агітувати нікого, як і за що голосувати. Більше того, ви мене добре знаєте, знаю і я вас. Але наполягаю на створенні комісії для з'ясування обставин втручання в діяльність Верховної Ради з боку виконавчих структур.

Одним обіцяно продовжити строк депутатства, іншим —залишити квартири, кільком — міністерські посади (знову ж таки по кілька кандидатів на ще не вакантні місця), багатьом — кредити. Один, щоправда, погодився на посаду керуючого справами Верховної Ради. Не відкидається і варіант блокування парламенту через тиск на «підписантів». Тобто комедія може тривати.

Тепер про поіменне голосування. Я не боюся його. Не боюся зміщення з посади Голови Верховної Ради. Але я не хочу, щоб після поіменного голосування хтось з кимось зводив рахунки. Якщо ми хочемо працювати в демократичному суспільстві, закладати його основи і виконувати, до речі, вимоги Регламенту, то не маємо права голосувати поіменно. Це буде наруга над депутатами.

Як далі в таких випадках розгортаються події, маємо змогу спостерігати у деяких наших сусідів.

Парламентська хроніка

Захід визнав: ми дозріли. Демократією

Ранкове і денне засідання 14 травня

(Початок на 1-й стор.).

Торкаючись проблеми Чорнобиля, пані Фішер сказала, що вона їх розуміє, тим більше що бачила наслідки цієї біди на власні очі. Ми маємо можливість допомогти Україні коштами для закриття Чорнобильської атомної станції, відшкодування витрат на виробництво електроенергії взамін тієї, що продукувалася ЧАЕС, і гадаю, що в цій справі допоможуть інші міжнародні організації.

Голова Верховної Ради Олександр Мороз щиро подякував Лені Фішер за теплі слова про Україну.

Народні депутати підтримали ряд запитів до уряду України.

Після цього на пропозицію ряду парламентаріїв було оголошено годинну перерву, щоб у депутатських групах та фракціях було вирішено подальший режим роботи Верховної Ради України, оскільки Рух та члени деяких інших фракцій відмовилися реєструватися в залі.

Анатолій КРАСЛЯНСЬКИЙ.

***

Після позапланової перерви депутати активно відстоювали свою позицію з приводу питання про усунення керівництва Верховної Ради. Виступи були емоційні, але цілком вкладалися в рамки парламентського «хорошого тону». Коли активність пригасла, депутати зареєструвалися (на табло з'явилася цифра 280). І перейшли до розгляду проектів постанов Верховної Ради України про обрання та звільнення з посад суддів Верховного суду України, голів та суддів обласних та арбітражних судів деяких областей України. Доповідав з цього питання голова Комітету з питань правової політики та судово-правової реформи Володимир Стретович. Він поінформував, що 28 червня закінчується строк повноважень суддів. І саме парламент має визначити, кого з них благословити на подальшу безстрокову діяльність. В. Стретович запропонував проект постанови про порядок розгляду цього питання, в якому передбачено, що кожний запрошений кандидат (у залі були присутні 50 суддів) відповість на запитання народних депутатів. І якщо кандидатуру буде підтримано конституційною більшістю (у режимі таємного голосування), такий суддя матиме право на безстрокову діяльність. Проте до перерви депутати так і не визначилися із самим порядком розгляду цього питання. До розв'язання несподіваної проблеми вони повернулися після обідньої перерви. Як і до проекту постанови Верховної Ради України про проект закону «Про внесення змін і доповнень до деяких законодавчих актів України щодо формування бюджету», який також не було підтримано наприкінці денного засідання після кількох переголосувань.

Людмила КОХАНЕЦЬ.

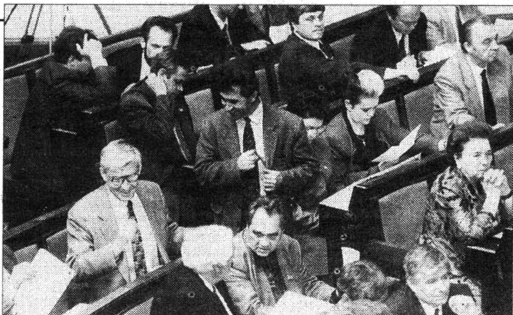

Лені Фішер: Чорнобиль потребує міжнародної підтримки

(Початок на 1-й стор.).

Лені Фішер у вівторок відвідала Чорнобильську АЕС, куди її супроводжував заступник Голови Верховної Ради Віктор Мусіяка. А вчора вона мала зустріч із жінками-депутатами Верховної Ради, виступила на пленарному засіданні та разом із главою українського парламенту Олександром Морозом дала прес-конференцію.

Лені Фішер, за її словами, з особливим інтересом їхала до Чорнобиля. Вона, як і кожна людина, особливо ж —людина європейська, звичайно, багато чула й читала про це вселенське лихо. Та й українська парламентська делегація, яка представляє нашу державу в Раді Європи, не дає спокою своїм колегам — європейським парламентаріям: доповіді, виступи, робота у відповідних комітетах, зрештою, фотовиставки, які розповідають про наслідки катастрофи і проблеми, що вони їх спричиняють, зробили свою справу. У червні на черговій сесії ПАРЄ розглядатиметься проблема ЧАЕС.

Крім того, у жовтні в Страсбурзі відбудеться саміт глав держав і урядів країн—членів Ради Європи, темою обговорення якого стане демократизація безпеки на континенті й, насамперед, політичної, соціальної, економічної, екологічної. Тому пані Фішер вирішила на власні очі переконатися в масштабах проблем, пов'язаних з наслідками Чорнобильської катастрофи. Високій гості показали не більше, ніж іншим офіційним особам, які приїжджають на ЧАЕС: пульт управління блока N3, оглядовий майданчик, споруджений поруч з об'єктом «Укриття», де на табло висвічувалася кількість мікрорентгенів, безлюдне, колись прекрасне місто Прип'ять, де німим докором людей зустрічають сотні тисяч очей — порожніх вікон, а розкішні троянди переродилися в колючу шипшину.

Важко сказати, що справило на гостю більше враження: смертельний радіаційний фон на дахові «саркофагу» чи мертве місто, але вона була не вражена, а шокована.

На традиційній зустрічі з керівниками станції Лені Фішер твердо заявила: «Чорнобиль потребує міжнародної підтримки — науковими розробками, новітніми технологіями, коштами».

І хоч, за її словами, вона не фізик, інженер чи енергетик, але чітко усвідомлює масштаби біди. Проблемами, що дісталися у спадок Україні, має опікуватися весь світ. До речі, пані Фішер не така вже й необізнана людина щодо екологічних проблем. Як депутатові Бундестагу, їй доводилося у своєму окрузі займатися питаннями очищення грунтів на територіях, зайнятих гірничодобувними підприємствами, що вимагало і величезних зусиль, і величезних коштів. Правда, масштаби цих екологічних проблем непорівнянні.

Лені Фішер — політик у Європі знаний, чиє слово багато важить. Тому її обіцянка ще раз привернути увагу до Чорнобиля і політиків, і фінансистів, і підприємців на червневій сесії ПАРЄ, а також провести переговори щодо цього з представниками Європейського банку реконструкції і розвитку — ще одна надія бути почутими.

Чоловіки, пам'ятайте: жінки можуть...

Зустріч Президента Парламентської Асамблеї Ради Європи Лені Фішер з жінками — депутатами Верховної Ради найменше скидалася на офіційну. А посприяла цьому Олександра Кужель, подарувавши високій гості українське намисто, яке та відразу і наділа. І треба сказати, що від тієї прикраси «пом'якшав» не тільки офіційний костюм пані Президента, а й атмосфера зустрічі.

Ну звичайно, господарки спочатку трохи «поплакалися», що їх у Верховній Раді аж надто мало —з 400 чоловік тільки 20, а Лені Фішер подивувалася з такої несправедливості, зауваживши, що жодної з них чомусь немає у складі парламентської делегації, яка представляє Верховну Раду в Раді Європи. І пожартувала, що такій суто чоловічій демократії слід покласти край. Тому зробить усе можливе, аби запросити українських жінок -парламентаріїв хоч би в якості гостей на одне із засідань ПАРЄ: набратися досвіду як перемагати чоловіків на... виборах.

Проте заради справедливості, відзначила пані Фішер, слід сказати, що така ситуація не тільки в Україні, а й в інших державах Східної Європи. Відносно того, що жінок з цього регіону ще мало в РЄ, то одна з найважливіших причин — незнання іноземних мов, що не дозволяє працювати у багатомовному європарламенті.

Але нарікання наріканнями, а Президент ПАРЄ цілком всерйоз зацікавилася діяльністю наших жінок -депутатів у комітетах Верховної Ради, партіях і фракціях. Не збентежив її і дещо екзальтований виступ Наталії Вітренко, що, як вона заявила, стоїть в опозиції до «лінії тоталітарного, кримінального і авторитарного режиму Кучми, Лазаренка, Мороза». Бо демократія і є демократія: в дискусіях народжується істина.

І ще погодилася із депутатом Катериною Ващук: у жінок політика проходить не тільки через розум, а й через серця. Хай вони будуть великими, мудрими і... добрими.

Валентина ПИСАНСЬКА.

Коментар оглядача

Старі пісні про головне

ОТЖЕ, спроба усунути Олександра Мороза з посади Голови Верховної Ради провалилася. Коли електронне табло висвітило підсумки голосування — 186 голосів за те, щоб розпочати цю процедуру, — підтвердилися найгірші сподівання деяких учасників не вельми чесної політичної гри, висловлені авторові цих рядків ще місяць тому.

Хто писав сценарій усунення Олександра Мороза?

Один з лідерів депутатської групи «Конституційний центр» у свій час зізнався, що «переконував нагорі не робити цього (тобто розпочинати спробу відсторонення О. Мороза від керівництва парламентом. — Авт.), оскільки зробити це не вдасться». Водночас присутність у сесійному залі Кабінету міністрів майже в повному складі і голів обласних держадміністрацій під час розгляду зауважень Президента до законів, не пов'язаних з економікою чи місцевим самоврядуванням, означає, що сценарій, найскоріше, писався у високих кабінетах на Банковій.

Кому вигідне усунення з посади?

На це запитання відповідь проста: тим, хто зацікавлений у паралічі Верховної Ради. По-перше, якби розпочалася процедура, то, по суті, п'ятнадцять днів депутати займалися б виключно підготовкою до політичних боїв за крісло Голови Верховної Ради. Отже, ні про який бюджет-97 до червня можна було б і не говорити. Окрім того, як би хто не ставився до Олександра Мороза, нового Голову Верховної Ради обрати так і не вдалося б. Як зауважив у своєму виступі депутат Анатолій Юхимчук («Незалежні»), це потрібно для «збереження анархії в суспільстві на всіх рівнях, для створення більш реальної бази для розвитку корупції, поглиблення процесів зубожіння громадян України і, врешті, ліквідації системи рад та вищого законодавчого органу держави — Верховної Ради». А Олександр Мороз у своєму виступі підкреслив, що «реалізується нав'язлива ідея дискредитації Верховної Ради».

За таких обставин команда з Банкової вулиці була в абсолютно безпрограшній ситуації. Якби вдалося розпочати процедуру усунення Олександра Мороза, парламент став би ритуальною жертвою, принесеною за відсутність державного бюджету на поточний рік. А оскільки в операції активну участь взяли представники виконавчої влади, центральний орган якої Кабмін, то, напевне, уперше вдалося зіштовхнути лобами Верховну Раду і уряд. Про це свідчить хоча б поява в сесійному залі проекту постанови ВР про створення спеціальної депутатської слідчої комісії для розслідування фактів втручання органів виконавчої влади у внутрішнє життя парламенту. А Олександр Мороз наголосив, що «наполягатиме на створенні комісії для з'ясування обставин втручання в діяльність Верховної Ради з боку виконавчих структур, що не допускається Конституцією».

Отже, швидше за все, Президент отримає змогу чи не вперше виступити в ролі арбітра нації, аби примирити дві гілки влади. Чим закінчиться це «примирення», лишається тільки здогадуватися.

* * *

Третя невдала спроба усунення Олександра Мороза з посади Голови Верховної Ради означає, що виконавча влада висновків для себе з попередніх спроб так і не зробила. І вже не просто вкотре наступає на українські політичні граблі, а товчеться на них, займаючись своєрідним садомазохізмом. І, схоже, займатиметься цим і надалі, бо у післядовоєнні дії не відмовиш. Недаремно Олександр Мороз не відкидає і варіант блокування Верховної Ради «через тиск на підписантів», бо, на його думку, «треба чимось покрити неефективність, а то й деструктивність реформ».

Володимир КОРОЛЮК.

Самоврядування

«Ані синиці в руках, ані журавля в небі»

Так висловився про місцеве самоврядування голова Переспівської сільської ради Рожищенського району Юрій Качеровський.

Переспівська сільська рада — одна з найбільших у Рожищенському районі Волинської області. До її складу входять 8 населених пунктів, де мешкають майже дві тисячі чоловік. Тут є середня і початкова школи, 6 магазинів, будинок побуту, ветеринарна лікарня, залізнична станція, сільське споживче товариство, пошта, ощадкаса. Три роки тому головою сільської ради люди обрали Юрія Олексійовича Качеровського, батька, який виховує семеро дітей.

— Реальна влада лише тоді в руках, коли маєш фінанси. А сьогодні я — жебрак. Пекуча проблема — гроші. За чим сьогодні до мене йдуть учителі, медики, пенсіонери... Одне питання: коли буде зарплата, пенсія? Ви скажете, треба працювати так, щоб були надходження з позабюджетних коштів. Згоден. Сільська рада повинна мати право на поповнення своїх фінансів з позабюджетних коштів. Та коли ситуація, яка є реально сьогодні, не зміниться, про якісь додаткові кошти годі й говорити.

Поміркуймо. Бюджет сільської ради мусив би сьогодні поповнюватися від сплати земельного податку. Головне багатство людини, яка живе в селі, це земля. Всі люди наших сіл володіють землею. З двох тисяч усього населення більш як половина — пенсіонери. Отже, тисяча сільських мешканців звільнена від земельного податку. Такі в них пільги. А за пенсіонерами — їхні дочки, сини, зяті, невістки... Хто живе в селі, той знає, що реальність така — якщо торік ми мали 4 мільйони гривень власних надходжень, то ця цифра зросла б удвічі, коли б усі платили земельний податок.

То як бути? Вихід, що його я пропоную, непопулярний, але робити щось треба. Дайте пенсіонеру таку пенсію, щоб він міг на неї прожити, а всі пільги скасуйте. Бо на пільги пенсіонера сьогодні в селі живуть ще два-три його родичі. На території сільської ради є агрофірма «Стохід». Це колишній колгосп. Господарство теж не платить нам земельного податку. Нема коштів. У даній ситуації я безсилий щось зробити.

Маю право штрафувати. Сьогодні я це зроблю. а завтра мені доведеться йти за якоюсь допомогою до того ж голови агрофірми. І він мені відмовить. І таких «прав» у мене багато. А яка від них користь? Є в селі приміщення великого колишнього побуткомбінату. Вважайте, порожнє. Чому не здаю в оренду? А хто його в селі візьме? Підприємництво не розвивається —душать податки. Тож приміщення поступово занепадає. І так, за що не візьмешся: ні синиці в руках, ні журавля в небі. Маю право, та не можу ним скористатися.

Знаєте, інколи бентежить мене і така думка. Голова сільської ради, обраний народом, перша людина на селі, правда? Зарплата у мене 105 гривень на місяць, у нічного сторожа — 75 гривень, у прибиральниці — 66 гривень, у завідувачки сільським фельдшерсько-акушерського пункту — 126 гривень. Найвища зарплата. А чому я одержую менше? Адже службових обов'язків у мене набагато більше. З п'яти членів виконкому — два державних службовці: я і секретар сільської ради. Двоє — оце і весь апарат сільської ради. Точніше — півтора чоловіка. Секретаря я перевів на півставки. Скоротив ставку прибиральниці. Я сам... прибираю приміщення сільської ради. Правда, стараюся мити підлогу або дуже вранці, або пізно ввечері. Соромно. Хоч про це всі знають.

Отака — сільська влада.

Розумію: скаржитися завжди легше. Власне, я і не скаржуся. Але хочу, щоб самоврядний орган у селі, в районі, в місті мав авторитет. Щоб закон сприяв цьому. Якщо мої розпорядження будуть автоматично скасовуватися головами районних чи обласних держадміністрацій, бо комусь щось не сподобалося, то зникне й бажання серйозно працювати. Має бути чітко обумовлено, що може сільський виконавчий комітет, голова сільської ради, обраний людьми. Бо сьогодні виконавчий комітет у селі нічого не вирішує. Цього року прожили ми вже чотири місяці, а я не знаю бюджету сільської ради. Школу-інтернат ми закрили, дитсадок закрили... Якщо так і далі, то доведеться закрити і сільську раду.

Записав розмову Богдан БЕРЕКЕТА.
Волинська область.

Хроніка. Факти. Події

● *Київ*

За права народів замовити слово

Верховний комісар ОБСЄ у справах національних меншин Макс ван дер Стул під час свого перебування в Києві провів зустрічі з головою Комітету з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин Верховної Ради України Володимиром Буткевичем і головою Комітету з питань правової політики та судово-правової реформи Володимиром Стретовичем.

Макса ван дер Стула цікавили деякі положення законопроектів, що стосуються прав національних меншин і розглядаються нині Верховною Радою. Як зазначив Верховний комісар ОБСЄ після зустрічі з В. Буткевичем, йшлося про нові положення Закону про громадянство, поправки до Закону про мови, а також про подальшу розробку концепції корінних народів.

Крім того, Макс ван дер Стул обговорював з В. Буткевичем та В. Стретовичем проблеми повернення в Україну депортованих народів.

Як зазначив В. Буткевич, такі зустрічі й обговорення допомагають Верховному комісарові ОБСЄ краще зрозуміти проблеми України щодо прав національних меншин. Макс ван дер Стул погоджується, що деякі питання (як-то повернення депортованих народів) Київ не може розв'язати самотужки, тож Верховний комісар ОБСЄ завжди закликає представників інших країн допомагати нашій державі.

Шляхи морські потребують обговорення

Учора розпочала роботу Міжнародна Чорноморська транспортна конференція, яку проводить Україна разом з Європейською комісією. Захід проходить у рамках головування нашої країни в Чорноморському Економічному Співробітництві, і його розглядають як заключний етап перед третьою Пан'європейською транспортною конференцією в Гельсінкі, що має відбутися в червні.

● *Нью-Йорк*

Гіганта лихоманить

Страйк оголосили більш як 8 тисяч робітників однієї з дочірніх компаній автомобільного гіганта «Дженерал Моторз», що може практично цілком паралізувати підприємства корпорації на території Північної Америки.

● *Париж*

Із першим державним

Президент Франції Жак Ширак із першим державним чотириденним візитом прибув до Китаю. На думку Парижа, цей візит слід розглядати як важливу ланку в процесі становлення багатополярного світу.

● *Тирана*

США поновлюють підтримку

Сполучені Штати відновлюють програми допомоги Албанії, реалізація яких сприятиме підготовці намічених на 29 червня парламентських виборів у цій країні. Програми оцінюються у 12 млн. доларів.

● *Лондон*

Допомога жервам землетрусу

Великобританія підтримала заклик Міжнародної федерації товариств Червоного Хреста та Червоного Півмісяця про добровільне надання допомоги жертвам землетрусу в Ірані.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних агентств.

Наші у Раді Європи

Тема «Україна—Рада Європи» була надзвичайно популярною цього тижня: насамперед завдяки візиту в нашу державу Президента Парламентської Асамблеї РЄ Лені Фішер. Не дивно, що цей візит був у центрі уваги преси та громадськості. На жаль, значно менше уваги приділяється візитам до Ради Європи постійної делегації Верховної Ради. І даремно.

Навіщо Україні, окрім підтримання іміджу європейської держави, членство у Раді Європи, яка постійно вимагає скасування смертної кари чи ще якихось невчасних для нас акцій? Таке запитання досить популярне серед великої частини українського населення та й, здається, нашого політичного класу. Але побувавши на сесії ПАРЄ, можна зробити безперечний висновок: досвідченіші й більш утаємничені у тонкощах європейської політики держави майстерно використовують сесійний зал РЄ для проштовхування власних інтересів чи популяризації своїх інтересів. І не дивно, адже трибуна ПАРЄ — місце досить поважне. Ось і на останній, весняній частині сесії її сповна використав, наприклад, Президент Греції Константинос Стефанопулос для того, аби ще раз «вдарити по турках». Заслуховували виконання своїх зобов'язань Румунією: майже вся румунська делегація дружно виступила з промовами на тему «які ми хороші» й майстерно створила потрібну для себе атмосферу; Румунію, в результаті, вітали. Настійливо торочать своє росіяни. Як можуть, схиляють публіку на свій бік вірмени чи азербайджанці.

Наші депутати теж виступають і теж намагаються розповісти про українські проблеми. На квітневих засіданнях були гідні виступи Анатолія Раханського, Василя Костицького, Івана Чижа, Валентина Яблонського та інших, але залишилося враження, що чогось усе-таки для максимально ефективної роботи нашої делегації бракує. Зрозуміло, досвіду європейських «тусовок». Ще — підтримки з боку інших делегацій, а це приходить не враз, для цього потрібен відповідний рівень особистих контактів, а оскільки наше членство в РЄ ще досить «юне», то й зв'язків таких не напрацьовано. До того ж, для більшості наших делегатів проблемою є мовний бар'єр.

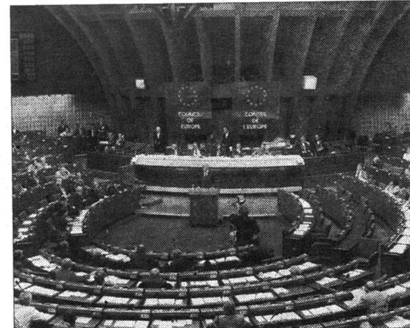

Чого бракує ще? Здається, має рацію той-таки Костицький — підтримки Кабміну, МЗС, апарату Верховної Ради. Не треба сподіватися, що депутат —універсальна людина, й здатна розбиратися і в зовнішньополітичній кон'юнктурі, і в таких специфічних питаннях, як екологія, міграція, демографія, міжнародне право. І якщо наша держава зацікавлена, щоб українські делегати у Раді Європи були рупором (причому — компетентним) для пропаганди наших інтересів — потрібна елементарна фахова підтримка з боку того-таки МЗС, інших міністерств.

Інша проблема: відсутність «ланки підтримки» у складі апарату Верховної Ради. Поміркуйте самі: усього за тиждень-другий до початку сесії депутат отримує величезну кількість матеріалів щодо тем, які там обговорюватимуться, примірники доповідей тощо. Усе це — англійською та французькою мовами. Оскільки мало хто з депутатів ними володіє, то потрібні перекладачі, консультанти тощо.

Поки що цього немає. Постає логічне запитання: якщо ми вступили до Ради Європи, якщо ми заради членства в РЄ мусимо йти на незручні для нас кроки, якщо ми, врешті, платимо за те членство понад 300 тисяч доларів на рік, то мусимо ж мати якусь віддачу? Мусимо. Але досягти цього можна лише за належної підтримки нашої постійної делегації. За нинішньої ж ситуації, коли робота українських парламентаріїв у Раді Європи є клопотом лише самих парламентаріїв, на якусь віддачу сподіватися даремно.

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.

Страсбург — Київ.

На знімку: під час роботи сесії ПАРЄ.

Карати не можна. Помилувати?

Напружена полеміка навколо смертного вироку британському письменникові Салману Рушді розгорілася в Ірані, повідомляє ІТАР-ТАКС. Місцеві радикали та консерватори розійшлися в думках: чи слід урядові взяти на себе виконання фетви (релігійного указу) колишнього духовного лідера Ірану аятолли Хомейні, який у 1989 році засудив Рушді на смерть за книгу «Сатанинські вірші».

Початок дискусії було покладено публікацією в радикальній пресі, яка звинуватила члена меджлісу (іранського парламенту) Мохаммада Джавада Ларіджані у секретній зустрічі з офіційним представником британського МЗС, на якій він начебто заявив, що «фетва не стосується іранського уряду і останній не збирається розпочинати будь-які акції проти Рушді». Радикали зажадали позбавити Ларіджані депутатського мандату та віддати його до суду.

У свою чергу Ларіджані в інтерв'ю проурядовій газеті «Іран» заявив, що у зв'язку зі «справою Рушді» сам Хомейні рекомендував урядові «займатися своїми прямими обов'язками». «Ніхто не має наміру відмінити фетву, однак у той же час уряд не направлятиме командос для вбивства Рушді. Такі два принципи кабінету міністрів», — підкреслив парламентарій.

Цю позицію поділяють багато представників консервативного крила правлячого в Ірані шиїтського духовенства, серед них президент, голова меджлісу, керівництво МЗС. Разом з тим, Іран не має наміру виконувати вимоги Європейського союзу про офіційну відмову від практичного здійснення указу Хомейні.

Холостякові простіше

Лідери лейбористської партії, що перемогла на виборах у Великобританії і яку вони самі називають «народною», житимуть тепер як аристократи, повідомляє Рейтер. Разом із владою вони одержали у своє розпорядження значну колекцію лондонських особняків і величезних заміських маєтків з доглянутими садами та вишколеним штатом слуг. Заступник прем'єр-міністра Джон Прескотт, у минулому офіціант океанського лайнера, обрав для своєї резиденції ошатний Будинок Адміралтейства, який слугував зазвичай штаб-квартирою командувача британського флоту. Міністр закордонних справ Робін Кук проводитиме недільний відпочинок у великому маєтку в графстві Кент із будинком у 115 кімнат. Прем'єр-міністр Тоні Блер за традицією користуватиметься заміською резиденцією Чекерс. Йому ж відводиться і будинок на Даунінг-стріт, 10 у Лондоні. Однак сім'я Блерів, у яких троє дітей, вважає будинок 10 з його чотирма спальнями та маленькою кухнею занадто тісним і, судячи з усього, віддасть перевагу сусідньому будинку під номером 11, де п'ять спалень, сім ванних кімнат та велика вітальня. Зазвичай його займав міністр фінансів. Новий же міністр — неодружений і такої житлоплощі не потребує.

Не кожний конфлікт — міждержавний

Наша газета вже розповідала про конфлікт, що виник навколо затримання в Ялтинському морському торговельному порту російського теплохода «Геолог Ферсман». Нагадаємо, що капітан порту Анатолій Шапкін видав розпорядження заборонити теплоходу виходити з порту доти, поки власник «Геолога Ферсмана» — російське державне підприємство «Полярна морська геологорозвідувальна експедиція» — та фрахтівник —санкт-петербурзька фірма «Экватор-1» — не повернуть портові борг 275 тис. грн.

Російська сторона вважає цю затримку незаконною, тому посольство Росії, зібравши прес-конференцію, звернулося до громадськості нашої країни. Воно звинуватило Міністерство закордонних справ України, яке начебто не бажає реагувати ні на ноти, надіслані посольством, ані на ситуацію, яка склалася.

Проте зовнішньополітичне відомство нашої країни вважає претензії представників посольства Росії в Києві до нього необгрунтованими. У поширеній МЗС інформації зазначено, що 9 грудня 1996 року відповідно до українського законодавства, зокрема положень Кодексу торгового мореплавства України, капітан Ялтинського морського торговельного порту відмовив у видачі дозволу на вихід з Ялтинського порту російського судна «Геолог Ферсман» до врегулювання фінансових питань, а саме сплати портових зборів.

Нині справа після судового розгляду та призупинення в порядку прокурорського нагляду за виконанням рішення Ялтинського міського суду перебуває на розгляді в прокуратурі Криму. У зв'язку з офіційним зверненням посольства РФ, міністерство зробило запит до компетентних органів України про законність дій щодо російського судна. Водночас МЗС України висловлює здивування коментарями представників посольства РФ в Україні, які прозвучали на прес-конференції в посольстві РФ 6 травня, і звертає увагу на те, що такі необережні заяви якщо й не перетворюють звичайні суперечності між суб'єктами господарювання в міждержавний інцидент, то принаймні надають небажаного політичного забарвлення.

Наталя РІЗНИК.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про податок на додану вартість

Цей Закон визначає платників податку на додану вартість, об`єкти, базу та ставки оподаткування, перелік неоподатковуваних та звільнених від оподаткування операцій, особливості оподаткування експортних та імпортних операцій, поняття податкової накладної, порядок обліку, звітування та внесення податку до бюджету.

Стаття 1. Визначення термінів

У цьому Законі терміни вживаються у такому значенні:

1.1. Податок, оподаткування, платник податку (у відповідних відмінках) — податок на додану вартість, оподаткування податком на додану вартість, платник податку на додану вартість.

1.2. Особа — будь-яка з наведених нижче осіб, незалежно від того, чи є така особа резидентом чи ні:

суб`єкт підприємницької діяльності, в тому числі підприємство з іноземними інвестиціями;

інша юридична особа, що не є суб`єктом підприємницької діяльності;

фізична особа (громадянин, іноземний громадянин та особа без громадянства), яка здійснює діяльність, віднесену до підприємницької згідно з законодавством, або ввозить (пересилає) товари на митну територію України.

1.3. Платник податку — особа, яка згідно з цим Законом зобов`язана здійснювати утримання та внесення до бюджету податку, що сплачується покупцем, або особа, що ввозить (пересилає) товари на митну територію України.

1.4. Продаж товарів (робіт, послуг) будь-які операції, що здійснюються згідно з договорами купівлі-продажу, міни, дарування, поставки та іншими цивільно-правовими договорами, що передбачають передачу права власності, розпорядження або користування товарами, а також відчуження результатів робіт (послуг), у тому числі операції з безоплатного отримання (надання) товарів (робіт, послуг).

1.5. Звітний (податковий) період — період, за який платник податку зобов`язаний проводити розрахунки податку та сплачувати його до бюджету.

1.6. Податкове зобов`язання — загальна сума податку, одержана (нарахована) платником податку в звітному (податковому) періоді, що визначена згідно з цим Законом.

1.7. Податковий кредит — сума, на яку платник податку має право зменшити податкове зобов`язання звітного періоду, що визначена згідно з цим Законом.

1.8. Бюджетне відшкодування — сума, що підлягає поверненню платнику податку з бюджету у зв`язку з надмірною сплатою податку у випадках, визначених цим Законом.

1.9. Інкасація боргових вимог — банківська послуга з отримання за дорученням клієнта коштів від боржника такого клієнта у рахунок погашення його боргу, або акцепту по векселях, чеках, інших розрахункових і товарних документах.

1.10. Факторинг — операція з переуступки першим кредитором прав вимоги боргу третьої особи другому кредитору з попередньою або наступною компенсацією вартості такого боргу першому кредитору.

1.11. Корпоративні права, пов`язана особа, резидент, нерезидент, гудвіл, кошти, цінні папери, деривативи, товари, девіденди, проценти, кредит, депозити, лізинг (оренда), бартер, звичайні ціни, безоплатно отримані товари (роботи, послуги), валові витрати виробництва (обігу), основні фонди та нематеріальні активи, що підлягають амортизації, розуміються у значенні, визначеному Законом України «Про оподаткування прибутку підприємств».

Стаття 2. Платники податку

Платником податку є:

2.1. Особа, обсяг оподатковуваних операцій з продажу товарів (робіт, послуг) якої протягом будь-якого періоду з останніх дванадцяти календарних місяців перевищував 600 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

2.2. Особа, яка ввозить (пересилає) товари на митну територію України або отримує від нерезидента роботи (послуги) для їх використання або споживання на митній території України, за винятком фізичних осіб, що не зареєстровані як платники податку, в разі коли такі фізичні особи ввозять (пересилають) товари (предмети) в обсягах, що не підлягають оподаткуванню згідно з законодавством.

2.3. Особа, що здійснює на митній території України підприємницьку діяльність з торгівлі за готівкові кошти незалежно від обсягів продажу, за винятком фізичних осіб, що здійснюють торгівлю на умовах сплати ринкового збору в порядку, встановленому законодавством.

2.4. Особа, що на митній території України надає послуги, пов`язані з транзитом пасажирів або вантажів через митну територію України.

2.5. Особа, яка відповідальна за внесення податку до бюджету по об`єктах оподаткування на залізничному транспорті, що визначена у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Стаття 3. Об`єкт оподаткування та операції, що не є об`єктом оподаткування

3.1. Об`єктом оподаткування є операції платників податку з:

3.1.1. продажу товарів (робіт, послуг) на митній території України, в тому числі операції з оплати вартості послуг за договорами оперативної оренди (лізингу) та операції з передачі права власності на об`єкти застави позичальнику (кредитору) для погашення кредиторської заборгованості заставодавця;

3.1.2. ввезення (пересилання) товарів на митну територію України та отримання робіт (послуг), що надаються нерезидентами для їх використання або споживання на митній території України, в тому числі операції з ввезення (пересилання) майна за договорами оренди (лізингу), застави та іпотеки;

3.1.3. вивезення (пересилання) товарів за межі митної території України та надання послуг (виконання робіт) для їх споживання за межами митної території України.

3.2. Не є об`єктом оподаткування операції з:

3.2.1. випуску, розміщення та продажу за кошти цінних паперів, що емітовані (випущені в обіг) суб`єктами підприємницької діяльності, Національним банком України, Міністерством фінансів України, Державним казначейством України, органами місцевого самоврядування, включаючи приватизаційні та компенсаційні папери (сертифікати), житлові чеки, земельні бони, а також деривативів; обміну цінних паперів на інші цінні папери; депозитарної, реєстраторської і кліринговоі діяльності по цінних паперах.

Норми цього підпункту не застосовуються до операцій з продажу бланків дорожніх, банківських та особистих чеків, цінних паперів, розрахункових та платіжних документів, пластикових (розрахункових) карток;

3.2.2. передачі майна орендодавця (лізингодавця), що є резидентом, у користування орендарю (лізингоотримувачу) згідно з умовами договору оренди (лізингу) та його повернення орендодавцю (лізингодавцю) після закінчення дії такого договору;

сплати орендних (лізингових) платежів за умовами договору фінансової оренди (лізингу) за умовами договору оренди житлового фонду, що є основним місцем проживання орендаря;

передачі майна в заставу позикодавцю (кредитору) згідно з договором позики та його повернення заставодавцю після закінчення дії такого договору;

передачі кредитором, що є резидентом, об`єкта іпотечного кредиту у власність або використання позичальником;

грошових виплат основної суми та процентів згідно з умовами іпотечного кредиту;

3.2.3. надання послуг із страхування і перестрахування, передбачених Законом України «Про страхування», соціального і пенсійного страхування;

3.2.4. обігу валютних цінностей, монетарних металів, банкнотів та монет Національного банку України, за винятком тих, що реалізуються для нумізматичних цілей; випуску, обігу та погашення лотерейних білетів, випущених в обіг за дозволом Міністерства фінансів України; продажу негашених поштових марок України, конвертів та листівок з негашеними поштовими марками України, крім колекційних марок, листівок та конвертів для філателістичних потреб;

3.2.5. залучення і розміщення грошових коштів за договорами позики, депозиту, вкладу, страхування або доручення; надання, управління і переуступки фінансових кредитів, кредитних гарантій і банківських поручительств особою, що надала такі кредити, гарантії або поручительства;

торгівлі за грошові кошти або цінні папери борговими зобов`язаннями, за винятком операцій з інкасації боргових вимог та факторингу (факторних операцій);

3.2.6. оплати вартості державних платних послуг, які надаються фізичним або юридичним особам органами виконавчої влади і місцевого самоврядування та обов`язковість отримання (надання) яких встановлюється законодавством, включаючи плату за реєстрацію, отримання ліцензій (дозволу), сертифікатів у вигляді зборів, державного мита тощо;

3.2.7. виплат заробітної плати, пенсій, стипендій, субсидій, дотацій, інших грошових або майнових виплат фізичним особам за рахунок бюджетів або соціальних чи страхових фондів у порядку, встановленому законом; виплат дивідендів у грошовій формі або у формі цінних паперів (корпоративних прав), надання брокерських, дилерських послуг з укладанням договорів (контрактів) на торгівлю цінними паперами та деривативами на фондових і товарних біржах, створених у порядку, передбаченому законами України «Про цінні папери і фондову біржу» та «Про товарну біржу»;

3.2.8. передачі основних фондів у якості внеску до статутних фондів юридичних осіб для формування їх цілісного майнового комплексу в обмін на їх корпоративні права; продажу за компенсацію сукупних валових активів платника податку (з урахуванням вартості гудвілу) іншому платнику податку.

Під цілісним майновим комплексом слід розуміти активи, сукупність яких забезпечує ведення окремої підприємницької діяльності на постійній і регулярній основі та термін використання яких перевищує дванадцять календарних місяців.

Під продажем сукупних валових активів слід розуміти продаж підприємства як окремого об`єкта підприємництва або включення валових активів підприємства чи його частини до складу активів іншого підприємства. При цьому підприємство-покупець набуває права і обов`язків (є правонаступником) підприємства, що продає такі активи.

Стаття 4. База оподаткування

4.1. База оподаткування операцій з продажу товарів (робіт, послуг) визначається виходячи з їх договірної (контрактної) вартості, визначеної за вільними або регульованими цінами (тарифами) з урахуванням акцизного збору, ввізного мита, інших податків та зборів (обов`язкових платежів), за винятком податку на додану вартість, що включаються в ціну товарів (робіт, послуг) згідно з законами України з питань оподаткування. До складу договірної (контрактної) вартості включаються будь-які суми коштів, вартість матеріальних і нематеріальних активів, що передаються платнику податку безпосередньо покупцем або через будь-яку третю особу в зв`язку з компенсацією вартості товарів (робіт, послуг) проданих (виконаних, наданих) таким платником податку.

4.2. У разі продажу товарів (робіт, послуг) без оплати або з частковою оплатою їх вартості коштами у межах бартерних (товарообмінних) операцій, натуральних виплат у рахунок оплати праці фізичним особам, що перебувають у трудових відносинах з платником податку, передачі товарів (робіт, послуг) у межах балансу платника податку для невиробничого використання, витрати на яке не відносяться до валових витрат виробництва (обігу) і не підлягають амортизації, а також пов`язаній з продавцем особі, база оподаткування визначається виходячи з фактичної ціни операцій, але не нижчої за звичайні ціни.

4.3. Для товарів, які ввозяться (пересилаються) на митну територію України платниками податку, базою оподаткування є договірна (контрактна) вартість таких товарів, але не менша митної вартості, зазначеної у ввізній митній декларації з урахуванням витрат на транспортування, навантаження, розвантаження, перевантаження та страхування до пункту перетину митного кордону України, сплати брокерських, агентських, комісійних та інших видів винагород, пов`язаних з ввезенням (пересиланням) таких товарів, плати за використання об`єктів інтелектуальної власності, що належать до таких товарів, акцизних зборів, ввізного мита, а також інших податків, зборів (обов`язкових платежів), за винятком податку на додану вартість, що включаються у ціну товарів (робіт, послуг) згідно з законами України з питань оподаткування. Визначена вартість перераховується в українські гривні за валютним (обмінним) курсом Національного банку України, що діяв на момент виникнення податкових зобов`язань.

Для робіт (послуг), які виконуються (надаються) нерезидентами на митній території України, базою оподаткування є договірна (контрактна) вартість таких робіт (послуг) з урахуванням акцизного збору, а також інших податків, зборів (обов`зкових платежів), за винятком податку на додану вартість, що включаються у ціну продажу робіт (послуг) згідно із законами України з питань оподаткування. Визначена вартість перераховується в українські гривні за валютним (обмінним) кусом Національного банку України, що діяв на момент виникнення податкових зобов'язань.

4.4. Для готової продукції, виготовленої на території України з давальницької сировини нерезидента, у разі її продажу на митній території України, базою оподаткування є договірна (контрактна) вартість такої продукції з урахуванням акцизного збору, ввізного мита, а також інших податків, зборів (обов`язкових платежів), за винятком податку на додану вартість, що включаються у ціну такої готової продукції згідно із законами України з питань оподаткування. Визначена вартість перераховується в українські гривні за валютним (обмінним) курсом Національного банку України, що діяв на момент виникнення податкових зобов`язань. При цьому податок сплачується до бюджету покупцем у порядку, передбаченому для оподаткування товарів, що імпортуються, а відповідальність за сплату податку покупцем такої продукції несе вітчизняний її переробник.

4.5. У разі коли після продажу товарів (робіт, послуг) здійснюється будь-яка зміна суми компенсації за продаж товарів (робіт, послуг), включаючи перерахунок у випадках повернення проданих товарів чи права власності на такі товари продавцю, а також у зв`язку з визнанням боргу покупця безнадійним у порядку, визначеному законодавством України, податок, нарахований у зв`язку з таким продажем, перераховується

(Продовження на 6-й стор.).

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про податок на додану вартість

(Початок на 5-й стор.).

відповідно до змін бази оподаткування. При цьому продавець зменшує суму податкового зобов`язання на суму надмірно нарахованого податку, а покупець відповідно збільшує суму податкового зобов`зання на таку ж суму в період, протягом якого була зменшена сума компенсацій продавцю. У зворотному порядку відбувається перегляд сум податкових зобов'язань при збільшенні суми компенсації продавцю.

Порядок, передбачений цим пунктом, не застосовується для перегляду цін за операціями, якщо хоч одна із сторін такої операції не є платником податку, за винятком операції з перегляду цін, пов'язаних з виконанням гарантійних зобов'язань.

4.6. Вартість тари, що згідно з умовами договору (контракту) визначена як зворотна (заставна), до бази оподаткування не включається. У разі коли протягом терміну позовної давності, визначеної законом, з моменту отримання зворотної тари, вона не повертається відправнику, вартість такої зворотної тари включається до бази оподаткування отримувача.

4.7. У випадках коли платник податку здійснює підприємницьку діяльність з продажу вживаних товарів (комісійну торгівлю), що придбані в осіб не зареєстрованих платниками податку, базою оподаткування є комісійна винагорода такого платника податку. Правила комісійної торгівлі та визначення комісійної винагороди встановлюються Кабінетом Міністрів України.

Стаття 5.
Операції, що звільнені від оподаткування

5.1. Звільняються від оподаткування операції з:

5.1.1. продажу вітчизняних продуктів дитячого харчування молочними кухнями та спеціалізованими магазинами і куточками, які виконують функції роздаточних пунктів, у порядку і за переліком продуктів, встановленими Кабінетом Міністрів України;

5.1.2. продажу (передплати) і доставки періодичних видань друкованих засобів масової інформації вітчизняного виробництва; продажу книжок вітчизняного виробництва; продажу учнівських зошитів, підручників та навчальних посібників;

5.1.3. надання згідно з переліком, встановленим Кабінетом Міністрів України, послуг з вищої, середньої, професійно-технічної та початкової освіти, закладами освіти, які мають спеціальний дозвіл (ліцензію) на надання таких послуг та послуг з виховання та освіти дітей будинками культури в сільській місцевості, дитячими музичними та художніми школами, школами мистецтв;

5.1.4. продажу товарів спеціального призначення для інвалідів за переліком, встановленим Кабінетом Міністрів України;

5.1.5. послуг з доставки пенсій та грошової допомоги населенню;

5.1.6. надання послуг з реєстрації актів громадянського стану державними органами, уповноваженими здійснювати таку реєстрацію згідно із законодавством;

5.1.7. продажу лікарських засобів та виробів медичного призначення, зареєстрованих в Україні у встановленому законодавством порядку, в тому числі надання послуг з такого продажу аптечними установами;

5.1.8. надання послуг з охорони здоров`я згідно з переліком, встановленим Кабінетом Міністрів України, закладами охорони здоров`я, які мають спеціальний дозвіл (ліцензію) на надання таких послуг;

5.1.9. продажу путівок на санаторно-курортне лікування та відпочинок дітей у закладах за переліком, встановленим Кабінетом Міністрів України. Зазначена пільга не поширюється на продаж путівок нерезидентам;

5.1.10. надання в порядку та в межах норм, встановлених Кабінетом Міністрів України, послуг з:

утримання дітей у дошкільних закладах, школах-інтернатах, кімнатах-розподільниках установ Міністерства внутрішніх справ України,

утримання осіб у будинках для престарілих та інвалідів,

харчування та облаштування на нічліг осіб, які не мають житла, у спеціально відведених для цього місцях,

харчування дітей у школах, професійно-технічних училищах та громадян у закладах охорони здоров`я;

5.1.11. надання послуг державними службами зайнятості України за переліком, встановленим Кабінетом Міністрів України;

5.1.12. надання послуг архівними установами України, пов`язаних з наданням документів Національного архівного фонду України юридичним і фізичним особам, а також продажу архівним установам України документів Національного архівного фонду України, які перебувають у власності юридичних або фізичних осіб відповідно до законодавства України;

5.1.13. надання послуг з перевезення пасажирів міським і приміським пасажирським транспортом та автомобільним транспортом у межах району, тарифи на які регулюються у встановленому законом порядку, за винятком операцій з надання пасажирського транспорту в оренду (прокат);

5.1.14. надання культових послуг та продажу предметів культового призначення релігійними організаціями за переліком, встановленим Кабінетом Міністрів України;

5.1.15. надання послуг з поховання будь-яким платником податку;

5.1.16. передачі конфіскованого майна, знахідок, скарбів або майна, визнаних безхазяйними, у розпорядження державних органів або організацій, уповноважених здійснювати їх збереження або продаж згідно із законодавством;

5.1.17. передачі земельних ділянок, що знаходяться під об`єктами нерухомості або незабудованої землі у разі коли така передача дозволена згідно з положеннями Земельного кодексу України;

5.1.18. безкоштовної передачі рухомого складу однією залізницею або підприємством залізничого транспорту загального користування іншим залізницям або підприємствам залізничого транспорту загального користування державної форми власності в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України;

5.2. Звільняються від оподаткування операції з:

5.2.1. продажу товарів (робіт, послуг) власного виробництва (за винятком посередницької та рекламної діяльності, грального бізнесу) підприємствами, які засновані всеукраїнськими громадськими організаціями інвалідів та є їх повною власністю, іншим платникам податку. Зазначена пільга поширюється тільки на підприємства, де кількість інвалідів, які мають там основне місце роботи, становить протягом звітного періоду не менше 50 відсотків загальної чисельності працюючих та фонд оплати праці таких інвалідів становить протягом звітного періоду не менше 40 відсотків суми загальних виплат на оплату праці, що включається до складу валових витрат виробництва (обігу). Підприємство, яке підпадає під дію цього пункту, реєструється в податковому органі у порядку, передбаченому для платників податку, та отримує право виписки податкової накладної без нарахування податку на додану вартість. Податкова звітність таких підприємств здійснюється у порядку, встановленому центральним податковим органом України. Порядок віднесення товарів (робіт, послуг) до власного виробництва встановлюється Кабінетом Міністрів України;

5.2.2. виконання робіт за рахунок коштів інвесторів по будівництву житла для військовослужбовців, ветеранів війни та членів сімей військовослужбовців, що загинули під час виконання службових обов`язків;

5.2.3. безкоштовної передачі продукції (робіт, послуг) власного виробництва допоміжними сільськими господарствами і лікувально-виробничими трудовими майстернями (цехами, дільницями) будинків-інтернатів та територіальних центрів по обслуговуванню самотніх громадян похилого віку (пенсіонерів), за умови, що така передача здійснюється для забезпечення власних потреб зазначених закладів;

5.2.4 надання в сільській місцевості сільськогосподарськими товаровиробниками послуг з ремонту шкіл, дошкільних закладів, інтернатів, закладів охорони здоров`я та подання матеріальної допомоги (в межах одного неоподатковуваного мінімуму доходів громадян на місяць на одну особу) продуктами харчування власного виробництва та послуг з обробки землі багатодітним сім`ям, ветеранам праці і війни, реабілітованим громадянам, інвалідам праці, інвалідам дитинства, одиноким особам похилого віку, особам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, та школам, дошкільним закладам, інтернатам, закладам охорони здоров`я;

надання в сільській місцевості сільськогосподарськими товаровиробниками в період проведення польових робіт послуг з харчування механізаторів і тваринників продуктами власного виробництва в польових їдальнях;

5.3. Звільняються від оподаткування операції з продажу товарів (робіт, послуг), передбачених для власних потреб дипломатичних представництв, консульських установ іноземних держав та представництв міжнародних організацій в Україні, а також для використання дипломатичним персоналом цих дипломатичних місій та членами їх сімей, які проживають разом з особами цього персоналу. Порядок звільнення та перелік операцій, що підлягають звільненню, встановлюються Кабінетом Міністрів України, виходячи з принципу взаємності стосовно кожної окремої держави.

5.4. Звільняються від оподаткування операції з ввезення (імпортування) в українські порти риболовецькими підприємствами необробленого вилову морської риби, безхребетних, ракоподібних або мушлей, чи зазначеного вилову, підготовленого до реалізації до моменту його продажу. Порядок митного контролю берегових підприємств, що зберігають або переробляють продукти такого вилову, встановлюється Кабінетом Міністрів України.

5.5. Звільнення від оподаткування, передбачені пунктами 5.1 та 5.3 цієї статті, поширюються на операції з ввезення (пересилання) на митну територію України зазначених товарів (робіт, послуг).

5.6. Звільнення від оподаткування, передбачені пунктами 5.1, 5.2 та 5.5 цієї статті, не поширюються на операції з підакцизними товарами.

Стаття 6.
Ставки податку

6.1. Об`єкти оподаткування, що визначені статтею 3 цього Закону, за винятком операцій, звільнених від оподаткування, та операцій, до яких застосовується нульова ставка згідно з цим Законом, оподатковуються за ставкою 20 відсотків.

6.1.1. Податок становить 20 відсотків бази оподаткування, визначеної статтею 4 цього Закону, та додається до ціни товарів (робіт, послуг).

6.2. Податок за нульовою ставкою обчислюється щодо операцій з:

6.2.1. продажу товарів, що були вивезені (експортовані) платником податку за межі митної території України.

У тому числі за нульовою ставкою оподатковуються операції з:

- поставки для заправки або постачання морських (океанських) суден, що:

використовуються для навігаційної діяльності, перевезення пасажирів або вантажів за плату, іншої комерційної, промислової або риболовецької діяльності, здійснюваної за межами територіальних вод України;

використовуються для рятування або подання допомоги у нейтральних або територіальних водах інших країн;

входять до складу військово-морських сил України та відправляються за межі територіальних вод України, у тому числі на якірні стоянки;

-поставки для заправки або постачання повітряних суден, що:

виконують міжнародні рейси для навігаційної діяльності чи перевезення пасажирів або вантажів за плату;

входять до складу військово-повітряних сил України та відправляються за межі повітряного кордону України, у тому числі у місця тимчасового базування;

- поставки для заправки (дозаправки) та постачання космічних кораблів, а також супутників.

Товари вважаються вивезеними (експортованими) платником податку за межі митної території України в разі, якщо їх вивезення (експортування) засвідчене належно оформленою митною вантажною декларацією.

Продаж товарів для постачання залізничного та автомобільного транспорту на митній території України незалежно від його належності та видів перевезень, що здійснює такий транспорт, оподатковується за ставкою, передбаченою підпунктом 6.1.1 цієї статті;

6.2.2 продажу робіт (послуг), призначених для використання та споживання за межами митної території України.

У тому числі за нульовою ставкою оподатковуються операції з:

надання нерезидентам в оренду, чартер, фрахт, морських або повітряних суден, що використовуються на міжнародних маршрутах або лініях, а також космічних кораблів або супутників чи їх частин або окремих функцій;

надання послуг персоналу з обслуговування морських, повітряних та космічних об`єктів, зазначених у підпункті 6.2.1 цієї статті; надання послуг з передачі авторських прав, ліцензій, патентів, прав на використання торгових марок та інших юридичних та економічних знань, а також обробки даних та інформатики для нерезидентів;

надання послуг з організації реклами і публічних зв`язків за межами України; забезпечення персоналом нерезидентів України; культурної, спортивної, освітньої діяльності за межами України;

надання послуг з туризму на території України в разі їх продажу за межами України безпосередньо або при посередництві нерезидентів із застосуванням безготівкових розрахунків.

Продаж послуг з туризму резидентам на митній території України безпосередньо особою, що здійснює туристичну діяльність, або через її агентів, що не є резидентами, оподатковується за ставкою, визначеною підпунктом 6.1.1 цієї статті;

6.2.3. продажу товарів (робіт, послуг) підприємствами роздрібної торгівлі, які розташовані на території України у зонах митного контролю (безмитних магазинах), відповідно до порядку, встановленого Кабінетом Міністрів України.

Продаж товарів (робіт, послуг) безмитними магазинами без нарахування податку на додану вартість може здійснюватися виключно фізичним особам, які виїжджають за митний кордон України, або фізичним особам, які переміщуються транспортними засобами, що належать резидентам та знаходяться поза митними кордонами України. Порядок контролю за дотриманням норм цього підпункту встановлюється Кабінетом Міністрів України. Порушення норм цього підпункту тягне за собою відповідальність, встановлену законодавством.

Товари, придбані у безмитних магазинах без сплати податку на додану вартість, у разі зворотного ввезення таких товарів на митну територію України підлягають оподаткуванню у порядку, передбаченому для оподаткування операцій з ввезення (пересилання) товарів на митну територію України;

6.2.4 надання транспортних послуг з перевезення пасажирів та вантажів за межами митного кордону України, а саме: від пункту за межами державного кордону України до пункту проведення

митних процедур з випуску пасажирів або вантажів з-під митного контролю на митну територію України (включаючи внутрішні митниці); від пункту проведення митних процедур з випуску пасажирів або вантажів за межі митного кордону України (включаючи внутрішні митниці) до пункту поза межами державного кордону України; між пунктами поза межами митного кордону України.

У разі коли надання транспортних послуг, визначених частиною першою цього підпункту, здійснюється у вигляді брокерських, агентських або комісійних операцій з транспортними квитками, проїзними документами, укладання договорів або рахунків на транспортування пасажирів або вантажів довіреною особою перевізника, операції з таких послуг оподатковуються за ставкою, передбаченою пунктом 6.1 цієї статті.

Операції з надання послуг платником податку, пов'язані з перевезенням (переміщенням) пасажирів і вантажів транзитом через територію України, оподатковуються за ставкою, встановленою пунктом 6.1 цієї статті, яка має включатися до вартості послуг за транзит;

6.2.5. продажу вугілля та продуктів його збагачення, вугільних і торфових брикетів; продажу електроенергії населенню.

6.3. Не дозволяється застосування нульової ставки податку до операцій з вивезення (експорту) товарів (робіт, послуг) у разі коли такі операції звільнено від оподаткування на митній території України згідно з пуктами 5.1 та 5.2 цього Закону.

Стаття 7. Порядок обчислення і сплати податку

7.1. Продаж товарів (робіт, послуг) здійснюється за договірними (контрактними) цінами з додатковим нарахуванням податку на додану вартість.

7.2. Податкова накладна

7.2.1. Платник податку зобов'язаний надати покупцю податкову накладну, що має містити зазначені окремими рядками:

а) порядковий номер податкової накладної;

б) дату виписування податкової накладної;

в) назву юридичної особи або прізвище, ім'я та по батькові фізичної особи, зареєстрованої як платник податку на додану вартість;

г) податковий номер платника податку (продавця та покупця);

д) місце розташування юридичної особи або місце податкової адреси фізичної особи, зареєстрованої як платник податку на додану вартість;

е) опис (номенклатуру) товарів (робіт, послуг) та їх кількість (обсяг, об'єм);

є) повну назву отримувача;

ж) ціну продажу без врахування податку;

з) ставку податку та відповідну суму податку у цифровому значенні;

и) загальну суму коштів, що підлягають сплаті з урахуванням податку.

7.2.2. У разі звільнення від оподаткування у випадках, передбачених статтею 5 цього Закону, у податковій накладній робиться запис «Без ПДВ» з посиланням на відповідний підпункт пункту 5.1 чи пункт статті 5.

7.2.3. Податкова накладна складається у момент виникнення податкових зобов'язань продавця у трьох примірниках. Оригінал і перша копія податкової накладної надаються покупцю, друга копія залишається у продавця товарів (робіт, послуг).

Для операцій, що оподатковуються і звільнені від оподаткування, складаються окремі податкові накладні.

Податкова накладна є звітним податковим документом і одночасно розрахунковим документом.

Податкова накладна виписується на кожну повну або часткову поставку товарів (робіт, послуг). У разі коли частка товару (робіт, послуг) не містить відокремленої вартості, перелік (номенклатура) частково поставлених товарів зазначається в додатку до податкової накладної у порядку, встановленому центральним податковим органом України, та враховується у визначенні загальних податкових зобов'язань.

Платники податку повинні зберігати податкові накладні протягом строку, передбаченого законодавством для зобов'язань із сплати податків.

7.2.4. Право на нарахування податку та складання податкових накладних надається виключно особам, зареєстрованим як платники податку у порядку, передбаченому статтею 9 цього Закону.

7.2.5. Для фізичних осіб, не зареєстрованих як суб'єкти підприємницької діяльності, що ввозять (пересилають) товари (предмети) на митну територію України в обсягах, що підлягають оподаткуванню згідно з законодавством України, оформлення митної декларації прирівнюється до подання податкової накладної.

7.2.6. Податкова накладна видається в разі продажу товарів (робіт, послуг) покупцю на його вимогу. У будь-якому випадку видається товарний чек, інший розрахунковий або платіжний документ, що підтверджує передачу товарів (робіт, послуг) та/або прийняття платежу із зазначенням суми податку.

7.2.7. У разі ввезення (імпортування) товарів документом, що посвідчує право на отримання податкового кредиту, вважається належним чином оформлена митна декларація, яка підтверджує сплату податку на додану вартість.

7.2.8. Платники податку повинні вести окремий облік з продажу та придбання щодо:

операцій, що підлягають оподаткуванню за ставкою 20 відсотків та звільнених від оподаткування;

операцій, вартість яких не включається до складу валових витрат виробництва (обігу) або не підлягають амортизації, ввізних (імпортних) та вивізних (експортних) операцій. Зазначений облік ведеться в спеціальних книгах, форма і порядок заповнення яких встановлюються центральним податковим органом України.

7.3. Дата виникнення податкових зобов'язань

7.3.1. Датою виникнення податкових зобов'язань з продажу товарів (робіт, послуг) вважається дата, яка припадає на податковий період, протягом якого відбувається будь-яка з подій, що сталася раніше:

або дата зарахування коштів від покупця (замовника) на банківський рахунок платника податку як оплата товарів (робіт, послуг), що підлягають продажу, а у разі продажу товарів (робіт, послуг) за готівкові грошові кошти — дати їх оприбуткування в касі платника податку, а при відсутності такої — дата інкасації готівкових коштів у банківській установі, що обслуговує платника податку;

або дата відвантаження товарів, а для робіт (послуг) — дата оформлення документа, що засвідчує факт виконання робіт (послуг) платником податку.

7.3.2. У разі продажу товарів (валютних цінностей) або послуг з використанням торговельних автоматів або іншого подібного устаткування, що не передбачає наявності касового апарата, контрольованого уповноваженою на це фізичною особою, датою виникнення податкових зобов'язань вважається дата виймання з таких торговельних апаратів або подібного устаткування грошової виручки.

Правила інкасації зазначеної виручки встановлюються Національним банком України. У разі коли продаж товарів (робіт, послуг) через торговельні автомати здійснюються з використанням жетонів, карток або інших замінників гривні, датою збільшення валового доходу вважається дата продажу таких жетонів, карток або інших замінників гривні. 7.3.3. У разі коли продаж товарів (робіт, послуг) здійснюється з використанням кредитних або дебетових карток, дорожніх, комерційних, персональних або інших чеків, датою збільшення податкових зобов'язань вважається або дата оформлення податкової накладної, що засвідчує факт надання платником податку товарів (робіт, послуг) покупцю, або дата виписування відповідного рахунка (товарного чека), залежно від того, яка подія відбулася раніше.

7.3.4. датою виникнення податкових зобов'язань під час здійснення бартерних (товарообмінних) операцій вважається будь-яка з подій, що настала раніше:

або дата відвантаження платником податку товарів, а для робіт (послуг) — дата оформлення документа, що засвідчує факт виконання робіт (послуг) платником податку;

або дата оприбуткування платником податку товарів, а для робіт (послуг) — дата оформлення документа, що засвідчує факт отримання платником податку результатів робіт (послуг).

Датою виникнення податкових зобов'язань при здійсненні бартерних (товарообмінних) операцій з нерезидентами вважається дата події, що відбулась першою:

або дата оформлення вивізної (експортної) митної декларації, що засвідчує вивезення товарів платником податку, а для робіт (послуг) — дата оформлення документа, що засвідчує факт надання товарів (робіт, послуг) нерезиденту;

або дата оформлення ввізної (імпортної) митної декларації, що засвідчує одержання товарів платником податку, а для робіт (послуг) — дата оформлення документа, що засвідчує факт отримання товарів (робіт, послуг) платником податку.

7.3.5. датою виникнення податкових зобов'язань у разі продажу товарів (робіт, послуг) з оплатою за рахунок бюджетних коштів є дата надходження таких коштів на розрахунковий рахунок платника податку або дата отримання відповідної компенсації у будь-якому іншому виді, включаючи зменшення заборгованості такого платника податку за його зобов'язаннями перед таким бюджетом.

7.3.6. Датою виникнення податкових зобов'язань при ввезенні (імпортуванні) товарів є дата оформлення ввізної митної декларації із зазначенням у ній суми податку, що підлягає сплаті. Датою виникнення податкових зобов'язань при імпортуванні робіт (послуг) є дата списання коштів з розрахункового рахунку платника податку в оплату робіт (послуг) або дата оформлення документа, що засвідчує факт виконання робіт (послуг) нерезидентом залежно від того, яка з подій відбулася першою.

7.3.7. Датою виникнення податкових зобов'язань виконавця з контрактів, визначених довгостроковими відповідно до Закону України «Про оподаткування прибутку підприємств», є дата збільшення валового доходу виконавця довгострокового контракту.

7.3.8. Попередня оплата (авансування) товарів, що згідно з договорами підлягають вивезенню (експортуванню) за межі митної території України або ввезенню (пересиланню) на митну територію України, не є підставою для виникнення податкових зобов'язань.

7.4. Податковий кредит

7.4.1. Податковий кредит звітного періоду складається із сум податків, сплачених (нарахованих) платником податку у звітному періоді у зв'язку з придбанням товарів (робіт, послуг), вартість яких відноситься до складу валових витрат виробництва (обігу) та основних фондів чи нематеріальних активів, що підлягають амортизації.

Суми податку на додану вартість, сплачені (нараховані) платником податку у звітному періоді у зв'язку з придбанням (спорудженням) основних фондів, що підлягають амортизації, включаються до складу податкового кредиту такого звітного періоду, незалежно від строків введення в експлуатацію основних фондів.

7.4.2. У разі коли платник податку здійснює операції з продажу товарів (робіт, послуг), що звільнені від оподаткування або не є об'єктом оподаткування згідно з статтями 3 та 5 цього Закону, суми податку, сплачені (нараховані) у зв'язку з придбанням товарів (робіт, послуг), вартість яких відноситься до складу валових витрат виробництва (обігу) та основних фондів і нематеріальних активів, що підлягають амортизації, відносяться відповідно до складу валових витрат виробництва (обігу) та на збільшення вартості основних фондів і нематеріальних активів і до податкового кредиту не включаються.

7.4.3. У разі коли товари (роботи, послуги), що виготовлені та/або придбані, частково використовуються в оподатковуваних операціях, а частково ні, до суми податкового кредиту включається та частка сплаченого (нарахованого) податку при їх виготовленні або придбанні, яка відповідає частці використання таких товарів (робіт, послуг) в оподатковуваних операціях звітного періоду.

7.4.4. У разі коли платник придбає товари (роботи, послуги) вартість яких не відноситься до складу валових витрат виробництва (обігу) і не підлягає амортизації, податки, що сплачені у зв'язку з таким придбанням, відшкодовуються за рахунок відповідних джерел і до складу податкового кредиту не включаються.

7.4.5. Не дозволяється включення до податкового кредиту будь-яких витрат по сплаті податку, що не підтверджені податковими накладними чи митними деклараціями або іншими розрахунковими (обліковими) документами.

7.5. Датою виникнення права платника податку на податковий кредит вважається:

7.5.1. дата здійснення першої з подій:

або дата списання коштів з банківського рахунку платника податку в оплату товарів (робіт, послуг), дата виписки відповідного рахунку (товарного чека) — в разі розрахунків з використанням кредитних дебетових карток або комерційних чеків;

або дата отримання податкової накладної, що засвідчує факт придбання платником податку товарів (робіт, послуг);

7.5.2. для операцій з ввезення (пересилання) товарів (робіт, послуг) — дата сплати податку по податкових зобов'язаннях згідно з підпунктом 7.3.6 цієї статті;

7.5.3. для бартерних (товарообмінних) операцій — дата здійснення заключної (балансуючої) операції, що відбулася після першої з подій, обумовлених підпунктом 7.3.4 цієї статті;

7.5.4. датою виникнення права замовника на податковий кредит з контрактів, визначених довгостроковими відповідно до Закону України «Про оподаткування прибутку підприємств», є дата збільшення валових витрат замовника довгострокового контракту.

7.6. Для товарів (послуг), придбання (надання) яких контролюється приладами обліку, факт отримання (надання) таких товарів (послуг) засвідчується даними обліку.

7.7. Порядок визначення суми податку, що підлягає сплаті до бюджету або відшкодуванню з бюджету, та строки розрахунків з бюджетом.

7.7.1. суми податку, що підлягають сплаті до бюджету або відшкодуванню з бюджету, визначаються як різниця між загальною сумою податкових зобов'язань, що виникли у зв'язку з будь-яким продажем товарів (робіт, послуг) протягом звітного періоду, та сумою податкового кредиту звітного періоду.

Сплата податку провадиться не пізніше двадцятого числа місяця, що настає за звітним періодом.

7.7.2. У строки, передбачені для сплати податку, платник податку подає податковому органу за місцем свого знаходження податкову декларацію незалежно від того, чи виникло у цьому періоді податкове зобов'язання, чи ні.

7.7.3. У разі коли за результатами звітного періоду сума, визначена згідно з підпунктом 7.7.1 цієї статті, має від'ємне значення, така сума підлягає відшкодуванню платнику податку з Державного бюджету України протягом місяця, наступного за звітним періодом.

Підставою для отримання відшкодування є дані тільки податкової декларації за звітний перод. За бажанням платника податку сума бюджетного відшкодування може бути повністю або частково зарахована в рахунок наступних платежів з цього податку.

Таке рішення платника податку відображається в податковій декларації.

Відшкодування здійснюється шляхом перерахування відповідних грошових сум з бюджетного рахунку на рахунок платника податку в установі банку, що його обслуговує, або шляхом видачі казначейського чека, який приймається до негайної оплати (погашення) будь-якими банківськими установами. Правила випуску, обігу та погашення казначейських чеків встановлюються законодавством.

Здійснення відшкодування шляхом зменшення платежів по інших податках, зборах (обов'язкових платежах) не дозволяється.

Суми, що не відшкодовані платнику податку протягом визначеного у цьому пункті строку, вважаються бюджетною заборгованістю. На суму бюджетної заборгованості нараховуються проценти на рівні 120 відсотків від облікової ставки Національного банку України, встановленої на момент її виникнення, протягом строку її дії, включаючи день погашення. Платник податку має право у будь-який момент після виникнення бюджетної заборгованості звернутися до суду з позовом про стягнення коштів бюджету та притягнення до відповідальності посадових осіб, винних у несвоєчасному відшкодуванні надмірно сплачених податків.

7.7.4. Податковий орган має право надавати розпорядження про нарахування податку у разі коли розмір податку, зазначеного у декларації, є меншим за розмір, що випливає з поданих розрахунків.

(Закінчення на 8-й стор.).

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про податок на додану вартість

(Початок на 5—7-й стор.).

Додаткова сума податку, що нарахована згідно з цим підпунктом, підлягає внесенню до бюджету у строки, зазначені у розпорядженні податкового органу, але не пізніше 10 календарних днів з дати виписки такого розпорядження.

7.7.5. Суми податку на додану вартість зараховуються до державного бюджету та використовуються у першу чергу для бюджетного відшкодування податку на додану вартість та формування бюджетних сум, що направляються як субвенції місцевим бюджетам.

7.8. Суми податку, сплачені фізичними особами у складі ціни придбання товарів (робіт, послуг), що вивозяться (експортуються) такими фізичними особами в межах неторговельного (туристичного) обороту, бюджетному відшкодуванню не підлягають.

7.9. Податкові періоди

7.9.1. Для платників податку, в яких обсяг оподатковуваних операцій з продажу товарів (робіт, послуг) за попередній календарний рік перевищує 7200 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, податковий (звітний) період дорівнює календарному місяцю.

7.9.2. Платники податку, що мають обсяг операцій з продажу менший, ніж зазначений у пункті 7.9.1., можуть застосовувати за своїм вибором податковий період, що дорівнює календарному місяцю або кварталу. Заяву про своє рішення з цього питання платник податку подає податковому органу за один місяць до початку календарного року.

Протягом календарного року дозволяється заміна квартального податкового періоду на місячний з початку будь-якого кварталу поточного року. Заява про таку заміну надається платником податку до податкового органу за один місяць до початку кварталу. Зворотні зміни в одному календарному році не дозволяються.

Стаття 8. Особливості оподаткування в разі застосування квартального податкового періоду

8.1. Платник податку, що застосовує квартальний податковий період і здійснює вивізні (експортні) операції з продажу товарів (робіт, послуг), може одержати бюджетне відшкодування частини податкового кредиту за підсумками результатів діяльності першого місяця кварталу та двох перших місяців кварталу.

8.1.1. Бюджетному відшкодуванню підлягає відсоток податкового кредиту розрахункового періоду, що дорівнює відсотку експортних обсягів продажу товарів (робіт, послуг) у загальному обсязі оподатковуваних операцій з продажу товарів (робіт, послуг) розрахункового періоду.

8.1.2. До експортних обсягів продажу товарів (робіт, послуг) не включаються майнові добровільні пожертвування на користь нерезидентів, майнові внески для продовження будь-якої спільної з нерезидентом діяльності за межами України, майнові внески, що повертаються іноземному інвестору.

8.2. Відшкодування здійснюється у порядку, передбаченому підпунктом 7.7.3 цього Закону для податкового (звітного) періоду, що дорівнює календарному місяцю.

8.3. Оподаткування за підсумками звітного кварталу здійснюється у порядку, визначеному пунктом 7.7 цього Закону.

Стаття 9. Реєстрація осіб як платників податку на додану вартість

9.1. Центральний податковий орган України веде реєстр платників податку.

9.2. Будь-якій особі, діяльність якої підлягає оподаткуванню, присвоюється індивідуальний податковий номер, що використовується для справляння податку.

9.3. Суб`єкти підприємницької діяльності, що створюються після набрання чинності цим Законом, незалежно від виду діяльності і запланованих обсягів операцій з продажу товарів (робіт, послуг) та діючі особи, що підпадають під визначення статті 2 цього Закону, зобов`язані зареєструватись як платники податку за місцем їх знаходження в податковому органі. Форма заяви про реєстрацію встановлюється центральним податковим органом України.

Якщо особа, що не підпадає під визначення пункту 2.1 як платник податку, в зв`язку з обсягами оподатковуваних операцій з продажу товарів (робіт, послуг), меншими ніж 600 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, вважає за доцільне зареєструватись як платник податку, така реєстрація здійснюється за її заявою.

9.4. Реєстраційна заява має бути подана (надіслана) податковому органу не пізніше двадцятого календарного дня з моменту реєстрації новоствореного суб`єкта підприємницької діяльності в органах місцевої державної влади, а для діючих осіб - не пізніше двадцятого календарного дня, наступного за останнім днем дванадцятимісячного періоду, зазначеного у пункті 2.1 цього Закону. Реєстраційна заява може бути надіслана на адресу податкового органу поштою з повідомленням про вручення. Податковий орган зобов`язаний протягом 10 робочих днів надати заявнику (надіслати поштою з повідомленням про вручення за рахунок заявника) свідоцтво про реєстрацію в якості платника податку.

9.5. Копії свідоцтва про реєстрацію, засвідчені податковим органом, мають бути розміщені на доступних для огляду місцях у приміщенні платника податку та в усіх його відокремлених підрозділах.

Правила такого розміщення та відповідальність за порушення цих правил встановлюються центральним податковим органом України.

9.6. Свідоцтво про реєстрацію діє до дати його анулювання, яке відбувається у випадках, якщо:

новостворений суб`єкт підприємницької діяльності за підсумками діяльності за дванадцять календарних місяців з моменту його створення не вважається платником податку згідно із статтею 2 цього Закону та знімається з обліку;

зареєстрована, згідно з пунктом 2.1 цього Закону, протягом 24 поточних календарних місяців в якості платника податку особа мала за останні 12 поточних календарних місяців оподатковувані обсяги продажу товарів (робіт, послуг) менші, ніж 600 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

зареєстрована в якості платника податку особа припиняє діяльність згідно з рішенням про ліквідацію такого платника податку.

Стаття 10. Відповідальність платників податку та контроль за його справлянням

10.1. Платники податку несуть відповідальність за достовірність і своєчасність обчислення та внесення податку до бюджету відповідно до законодавства України.

10.2. Контроль за нарахуванням і внесенням податку до бюджету здійснюють податкові органи, а за справлянням і перерахуванням податку до бюджету під час ввезення (пересилання) товарів на митну територію України — митні органи в порядку, узгодженому з центральним податковим органом України. Порядок внесення податку на додану вартість до бюджету при ввезенні (пересиланні) товарів на митну територію України встановлюється Кабінетом Міністрів України.

10.3. Правила податкового обліку встановлюються центральним податковим органом України.

Стаття 11. Прикінцеві положення

11.1. Закон України «Про податок на додану вартість» набирає чинності з 1 липня 1997 року.

11.2. До приведення інших законодавчих актів у відповідність з нормами цього Закону вони діють у частині, що не суперечить цьому Закону.

11.3. Визнати таким, що втратив чинність, Декрет Кабінету Міністрів України від 26 грудня 1992 року №14-92 «Про податок на добавлену вартість» (Відомості Верховної Ради України», 1993 р., №10. ст.78, №26, ст.281, №34, ст.356, №49, ст.458, №50, ст.471; 1994 р., №20, ст.120, №22, ст.149, №27, ст.220; 1995 р., №44, ст.318; 1996 р., №25, ст.101, №27, ст.128, №31, ст.147, №41, ст. ст. 190, 192).

11.4. Зміни порядку оподаткування податком на додану вартість можуть здійснюватись лише внесенням змін до цього Закону.

Податок на додану вартість є внутрішнім податком і не може регулюватися нормами міжнародних договорів, крім договорів, ратифікованих Верховною Радою України до набрання чинності цим Законом.

11..5. З моменту набрання чинності цим Законом платники податку при ввезенні (пересиланні) товарів на митну територію України можуть за власним бажанням надавати органам митного контролю простий вексель на суму податкового зобов`язання (далі - податковий вексель), один примірник якого залишається в органі митного контролю, другий надсилається органом митного контролю на адресу податкового органу за місцем реєстрації платника податку, а третій надається платнику податку;

сума, зазначена в податковому векселі, включається до суми податкових зобов`язань платника податку в звітному (податковому) періоді, в якому вексель підлягає погашенню. При цьому податковий вексель вважається погашеним;

у наступному звітному (податковому) періоді сума, що була зазначена в податковому векселі, включається до складу податкового кредиту платника податку;

обов`язки з погашення податкового векселя не можуть передаватися іншим особам, податковий вексель не підлягає індосаменту; проценти або інші види плати за користування податковим векселем не нараховуються;

податкові векселі, виписані платниками податку, що мали протягом останніх 12 місяців обсяг оподатковуваних операцій з продажу товарів (робіт, послуг) більше десяти мільйонів гривень, не мали заборгованості перед бюджетом (крім тієї, що підлягає реструктуризації згідно з законодавством) та проти яких не порушено справу стосовно банкрутства, не підлягають забезпеченню. Довідка щодо відповідності статусу імпортера зазначеним вимогам безоплатно видається податковим органом за запитом платника податку та поновлюється кожні три календарні місяці. Строки та порядок надання таких довідок встановлюються Кабінетом Міністрів України;

податкові векселі, виписані іншими платниками податку, підлягають підтвердженню комерційними банками шляхом авалю;

порядок випуску, обігу і погашення податкових векселів встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Дія цього пункту не поширюється на операції з ввезення (пересилання) підакцизних товарів та товарів, що відносяться до товарних груп 1-24 Гармонізованої системи опису та кодування товарів.

11.6. До 1 січня 1999 року діють положення цього Закону, які стосуються встановлення нульової ставки податку на додану вартість з продажу;

вугілля та продуктів його збагачення, вугільних і торфових брикетів;

електроенергії населенню.

11.7. Особи, які згідно з цим Законом підлягають реєстрації як платники податку на додану вартість, зобов`язані здійснити таку реєстрацію та отримати право на виписку податкових накладних до 30 червня 1997 року.

11.8. Юридичні і фізичні особи, що згідно з законодавством зареєстровані як суб`єкти підприємницької діяльності та повинні були нараховувати податок на додану вартість при реалізації товарів (робіт, послуг) до набрання чинності цим Законом, здійснюють одноразовий перерахунок сум податкового кредиту і податкових зобов`язань виходячи з правил визначення баз оподаткування за нормами цього Закону та балансових показників господарчої діяльності на момент набрання чинності цим Законом. Порядок проведення такого перерахунку та пов`язані з ним форми податкової звітності встановлюються центральним податковим органом України з урахуванням таких особливостей:

1) балансовий облік результатів зазначеного перерахунку ведеться платниками податку окремо від обліку податкових зобов`язань і податкового кредиту, що виникли після набрання чинності цим Закном;

2) платники податку, що здійснюють торговельно-посередницьку, оптово-збутову та роздрібну торговельну діяльність, зобов`язані провести повну інвентаризацію товарних залишків за станом на момент набрання чинності цим законом та визначити суму податків на додану вартість, фактично сплачену у зв`язку з придбанням таких товарних залишків.

Інформація про наслідки інвентаризації та розрахунки податку на додану вартість надається податковому органу разом з податковою декларацією за перший звітний період.

З моменту набрання чинності цим Законом платники податку, що здійснюють зазначені види діяльності, не включають до складу валових витрат виробництва (обігу) суми податків на додану вартість, сплачених під час придбання товарних залишків;

3) сума податкового кредиту платників податку збільшується на суму податків на додану вартість, сплачених або нарахованих у зв`язку з придбанням (самостійним виготовленням) основних фондів, не введених в експлуатацію, а для платників податку, що здійснюють торговельно-посередницьку, оптово-збутову та роздрібну торговельну діяльність, — також на суму податків, фактично сплачену у зв`язку з придбанням товарних залишків;

4) сума податкових зобов`язань платників податків збільшується на суму податків на додану вартість, що нараховуються відповідно до вартості відвантажених товарів (виконаних робіт, наданих послуг), але не оплачених у строк, або строк сплати по яких не настав, за винятком вартості товарів (робіт, послуг), відвантажених (виконаних, наданих) згідно з підпунктами «а» — «д» пункту 1 статті 5 Декрету Кабінету Міністрів України «Про податок на добавлену вартість»;

5) у разі коли внаслідок такого перерахунку платник податку отримає право на відшкодування суми податкового кредиту з Державного бюджету України, така сума враховується у збільшенні податкових кредитів майбутніх періодів рівними частками до 1 січня 1998 року;

6) у разі коли внаслідок такого перерахунку платник податку зобов`язаний додатково внести суму податку до Державного бюджету України, така сума враховується у збільшенні податкових зобов`язань майбутніх періодів рівними частками до 1 січня 1998 року.

11.9. З дня набрання чинності цим Законом норми Закону України «Про операції з давальницькою сировиною у зовнішньоекономічних відносинах» у частині сплати податку на додану вартість поширюються тільки на виконання зобов`язань по векселях, виданих платниками податку до набрання чинності цим Законом.

11.10. Норми Закону України «Про надання пільг щодо обкладання податком на додану вартість продукції (робіт, послуг), що виробляється за контрактом №1346/38», прийнятого 17 січня 1997 року, діють протягом строків виконання цього контракту.

11.11. Кабінету Міністрів України протягом двох місяців після опублікування Закону України «Про податок на додану вартість» подати Верховній Раді України пропозиції щодо внесення змін до законодавчих актів України, які випливають з цього Закону, а також привести у відповідність з ним свої нормативно-правові акти.

Президент України Л.КУЧМА.

м. Київ, 3 квітня 1997 року.

№ 168/97 ВР.

Іміджбюро

ЗА ФАХОМ голова Луцької міської ради Антон Кривицький — інженер-будівельник. Свого часу закінчив Львівський політехнічний інститут. Два роки тому захистив у Національній академії наук кандидатську дисертацію. До речі, він один з небагатьох нинішніх голів міськрад в Україні, яким доводилося керувати тим самим містом у старі часи.

Життєве правило Антона Кривицького — віддати людям те, що має належати за природним правом.

Улюблений вислів — «Прорвемося».

Найсмачніша страва — капусняк.

Найбільше любить у житті — саме життя.

Все просто, нічого особливого. Та з Антоном Федоровичем цікаво спілкуватися. А втім — розмірковуйте самі.

Антон КРИВИЦЬКИЙ:

Робота додала мені ворогів, а не друзів...

—Побутує в Луцьку така думка: за останніх 15—20 років Кривицький — найкращий мер міста. Ви себе таким вважаєте?

—Ні! Це не так. З багатьма моїми попередниками я особисто знайомий. Вони керували в певній суспільно-політичній системі, робили саме те, що тоді було потрібно, що можна було зробити. Від них я взяв багато чого доброго. Особливо від Івана Фурів...

—Твердий характер, що межує з упертістю?..

—Це в мене є.

—Ваша найкраща риса?

—Незлопам'ятний.

—А чого хотіли б позбутися?

—Іноді заважає справі моя надлишкова самовпевненість.

—Що вдалося доброго зробити за останніх три роки, щоб з гордістю сказати: «Це зробив я, коли був мером Луцька».

—Ще недавно в місті подавали холодну і гарячу воду в квартири за графіком. Сьогодні цю проблему усунуто. Реконструювали міський парк, впорядкували вулиці і сквери. Проклали нову тролейбусну лінію. Будуємо житло, торік здали майже 900 квартир. З ветхого фонду в цьому році відселено 40 найбідніших сімей. Їм безкоштовно надано житло. Знаю, що таких прикладів сьогодні в Україні не так багато.

—Чи буває коли вам соромно за свої вчинки?

—Буває...

—Ви зраджували собі, своїм переконанням?

—Собі я не зраджував ніколи, а переконання мінялися. Сьогодні, наприклад, я зовсім не той, яким був десять—п'ятнадцять років тому. По-іншому дивлюся на життя. На мою думку, це — нормально.

—Що для вас означає слово «добро»? Чи часто ви робите людям добро?

—Я виховувався в простій робітничій сім'ї, де питання добра і повага до старших були на першому місці. Засвоїв з дитинства: добро, яке ти комусь зробив, повернеться тобі сторицею. Особливо це відчув, коли три роки тому йшов на вибори мера міста. Ніколи не думав, що матиму таку підтримку в людей. Напевно, свого часу я цим людям чимось допоміг, зробив щось хороше. Власне робота мера міста спрямована на те, щоб полегшувати людям життя, робити для них щось добре. Стараюся.

—Антоне Федоровичу, кінець робочого дня, а вам зіпсували настрій... Як ви його поліпшуєте?

—Як правило, настрій мені псують зранку, коли в кабінеті розв'язуємо різні проблеми, а особливо фінансові, а під вікнами — пікетувальники з плакатами: «Кривицький, дай учителям зарплату!» Неприємно, але оце реальність сьогодення. Намагаюся тримати себе в руках. Злість на підлеглих не зганяю. Що складніша ситуація — то стараюся бути спокійнішим, стриманішим.

—А кажуть, що в кінці робочого дня ви любите ходити в сауну, яку для вас спеціально спорудили...

—Оце вже неправда. Якраз у сауну я особисто не люблю ходити. Буває — раз—два на рік. Але не бачу нічого поганого в тому, що люди ходять в сауну. Хто любить —на здоров'я. Ввечері я полюбляю бути вдома.

—Як проводить відпустку мер Луцька?

—Переважно на волинських озерах, люблю Світязь. Буває, звичайно, виїжджаємо з дружиною та дочками і за межі Волині, але рідко.

—Вам вистачає зарплати?

—Не можу скаржитися, що мені погано. Живу на зароблені гроші.

—Багато років займаєте на Волині високі керівні посади, були заступником голови обласної ради. Вам пропонували хабара?

—Були такі випадки. І неодноразово. Але я добре знаю, чим це закінчується. А точніше — це мені огидно. Можу чесно сказати людям: хабарів я ніколи не брав.

—Отак чесно: у вас побільшало друзів, коли вдруге стали мером Луцька?

—Робота в мене така, що ставитися до неї слід сумлінно, що й роблю. Мушу обмежувати себе в поспішних знайомствах. Були, звичайно, люди, які покладали якісь «надії» на мене, та вони змушені були розчаруватись. Я сказав би, що робота мера додала мені ворогів, а не друзів. Але я робив і робитиму все для того, щоб справжні мої друзі залишалися зі мною. Без них мені важко.

—Маєте ворогів?

—Маю. І знаю, хто вони. Що то за мер, коли в нього нема ворогів?..

—Нині модно, щоб кожний керівник мав за містом великий власний будинок. Палаци виростають. Напевно, і Кривицький не відстає?

—Розчарую вас! Власного будинка не маю, не будую. Але я сприяю тим людям, які хочуть його мати. Власним коштом —будь ласка. Маю дачну ділянку, автомобіль «Жигулі». Коли випаде вільна година — їду на дачу. Люблю поратися біля землі.

—Яка сьогодні найпекучіша проблема в Луцьку?

—Якби вона була одна... Проблем багато. Але найбільше мене турбує поповнення місцевого бюджету, соціальний захист населення. Де брати гроші? Щоб відшукати гроші, доводиться приймати нестандартні рішення. Вже третій рік проводимо в місті земельні аукціони. Продаємо земельні ділянки. А за виручені кошти будуємо бібліотеку, лазню, ремонтуємо вулиці і сквери, допомагаємо багатодітним сім'ям, одиноким матерям. Треба провести нову тролейбусну лінію, а це — 500 тисяч гривень... Роботи вже почали. От і думаєш: де взяти кошти? Та це ще півбіди. Знайдеш їх — заберуть. Треба чітко визначити і розмежувати функції обласної і міської рад. Коли місто — обласний центр, то тут часто-густо сходяться інтереси владних структур області. У місті має бути один господар.

—На вашу думку, яке сьогодні потрібно законодавство, щоб керівнику міста краще працювалося? Хочете більше влади?

—Ні. Сьогодні влади в мене достатньо. Більше не хочу. Є в цій справі один істотний момент: дайте мені вчасно нормальну бюджетну установку асигнувань на одного жителя міста. Я мушу знати — скільки державі, скільки місту. Все, що я знайду тут додатково, має залишатися в місті. Тоді можна буде оцінювати, хто і як працює. І не треба буде їздити до Києва, оббивати пороги столичних кабінетів, випрошувати мільйон—два... Я гроші знайду на місці. Але не забирайте їх. Оце все, що я хочу. А працювати я можу і вмію.

—Антоне Федоровичу, зараз всі готуються до наступних виборів. А ви?

—Я особисто не готуюся. Це робить моя команда.

—Хочете й далі бути мером Луцька, чи, може, мрієте про вищу посаду?

—Вважаю, що рівень мера міста для мене достатній, щоб себе реалізувати повністю. Краще синиця в руках, аніж журавель у небі. А втім — життя покаже... Можу я мати і якісь свої секрети.

—Я вас знаю давно. Ви завжди підтягнутий, акуратний, зі смаком одягнений... Скільки мер Луцька має вихідних костюмів?

—Чотири. Це — мало. Мої польські колеги мають значно більше. До речі, кожного ранку я сам свої костюми готую.

—Хіба дружина не допомагає?

—Дружина багато мені допомагає. Але я вважаю, що прасувати брюки — це чоловіча робота. Все життя роблю це сам. Хатньої роботи не цураюся. Поклеїти шпалери, відремонтувати кран, полагодити в дверях замок — мої обов'язки. Роблю це із задоволенням.

—Цікаво дізнатися, чи має Кривицький охорону. Домашню...

—Не маю. Містом їжджу без охоронців. Навіть думки такої не допускаю, щоб мене хтось охороняв. Від кого? Що то за мер міста, який боїться своїх людей? Якщо з рядового робітника на вулиці зірвали шапку з голови, то нехай і з мера зірвуть. Вважаю, що рівень злочинності в нашій державі і в нашому місті такий, який допускає влада, ті правоохоронні органи, яким належить боротися і розкривати злочини. У нашому місті цього року розкриття злочинів сягнуло 68 відсотків. Та заспокоюватися не можна. Хоч ніби й непогано.

—Ви любите владу?

—Я люблю свою роботу.

—Підлеглі вам кажуть правду в очі? Чи ви не дозволяєте їм такої «розкоші»?

—Гірка правда неприємна, слухати її важко. Боляче. Але — треба. Намагаюся на роботі створити таку атмосферу, щоб підлеглі не боялися говорити мені правду. Всяко буває. Взагалі, я вразлива людина. Хоча вмію тримати себе в руках.

—Ваші стосунки з першими особами області?

—Бувають деякі непорозуміння, але конфліктів уникаємо. Місто сплачує 50 відсотків усіх податків Волині. Але чомусь керівники області вважають, що більше уваги треба приділяти сільським районам. Мовляв, з містом самі впораємося. Може, й так. Але я боляче сприйняв, коли Прем'єр-міністр України Павло Лазаренко, перебуваючи минулого року на Волині в робочій поїздці, обминув Луцьк. Для мене це було незрозуміло.

—Антоне Федоровичу, прийде час і ви попрощаєтесь з посадою голови міської ради. Що будете робити?

—За це я переживаю найменше. Без роботи не залишуся. Може, організую власну справу? Поживемо —побачимо...

Вів розмову Богдан БЕРЕКЕТА.

Волинська область.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Закону України «Про пріоритетність соціального розвитку села та агропромислового комплексу в народному господарстві»

Верховна Рада України **постановляє:**

Внести до Закону України «Про пріоритетність соціального розвитку села та агропромислового комплексу в народному господарстві» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 32, ст.453) такі зміни:

1. Частину першу статті 5 викласти у такій редакції:

«Розмір державних централізованих капіталовкладень, що спрямовуються на зміцнення матеріально-технічної бази соціальної сфери села та агропромислового комплексу, має становити не менше одного процента від вартості валового внутрішнього продукту України. Ці капіталовкладення виділяються в Державному бюджеті України окремим рядком».

2. У статті 6:

частину першу доповнити реченням такого змісту:

«У випадках, коли спорудження зазначених об`єктів здійснюється за власні кошти суб`єктів господарювання, то понесені ними витрати відшкодовуються з Державного бюджету України і місцевих бюджетів»;

частину п`яту доповнити реченням такого змісту:

«Забороняється ліквідація, реорганізація та перепрофілювання закладів охорони здоров`я, освіти, соціального захисту населення (будинки-інтернати для престарілих та інвалідів) у сільській місцевості».

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ,
17 квітня 1997 року.
№ 216/97-ВР.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Закону України «Про систему оподаткування»

З метою стабільного фінансування дорожнього господарства України Верховна Рада України **постановляє:**

I. Внести до Закону України «Про систему оподаткування» (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., №16, ст.119) такі зміни:

1. Частину четверту статті 1 викласти у такій редакції:

«Податки і збори (обов`язкові платежі), справляння яких не передбачено цим Законом, крім визначених Законом України «Про джерела фінансування дорожнього господарства України», сплаті не підлягають».

2. Частину третю статті 2 доповнити реченням такого змісту:

«Відрахування та збори на будівництво, реконструкцію, ремонт і утримання автомобільних доріг загального користування України зараховуються на окремі рахунки відповідних бюджетів та використовуються виключно на фінансування дорожнього господарства України у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України».

II. Заключні положення.

1. Цей Закон є чинним до 1 січня 1998 року.

2. Кабінету Міністрів України при розробці проекту Закону України про Державний бюджет України на 1998 рік передбачити зміну джерел фінансування будівництва, реконструкції, ремонту і утримання автомобільних доріг загального користування України.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ,
19 квітня 1997 року.
№ 221/97-ВР.

Україна — Росія: конкуренти чи партнери?

Президент Українського союзу промисловців і підприємців Анатолій Кінах аналізує проблеми україно-російських економічних відносин

— Анатолію Кириловичу, чому два взаємозалежні ринки, такі, як український і російський, зазнають сильного тертя, суперечностей? Адже заяви керівників двох країн про стратегічне партнерство сусідять з елементами торговельної війни.

— Між Україною і Росією за умов адміністративно-командної системи було досягнуто рівня виробничої кооперації, що не мав і не має аналогів у світовому співтоваристві. Безумовно, ціла низка технологічних ланцюжків була економічно неефективною. Водночас, багато коопераційних зв'язків давали змогу створювати наукоємну, технологічно складну, конкурентоспроможну на певних ринках продукцію. Треба пам'ятати, що є таке поняття, як економічний простір. За рівнем собівартості, якості, конкурентоспроможності українських товарів для нас це, передусім, Росія та інші держави СНД. Якщо підприємство з якихось причин зникає з цього простору, то утворена ніша швидко заповнюється третіми країнами. Пустот в економіці не буває. Але не можна через сьогочасні політичні цілі руйнувати те поле кооперації, яке складалося роками.

Реструктуризацію економічних зв'язків треба проводити на основі рівноправного співробітництва, взаємного врахування інтересів, об'єктивних законів ринкової економіки. А у нас нерідко буває так: у Росії в результаті стихійної приватизації закривається підприємство, яке необхідне для суміжників з України. І навпаки. Або заново створюють виробництва, які у сусідів чудово налагоджені і лише чекають на замовлення.

У наших країн багато спільних інтересів, передусім, у військово-промисловому комплексі, ракетно-космічній галузі, машинобудуванні, розвитку транспортних комунікацій, в легкій, харчовій промисловості. Практично в будь-якому секторі економіки України і Росії є спільні інтереси.

— А чому тоді навіть у тих галузях, де перспективи співробітництва не підлягають сумніву, скажімо, в «оборонці», немає цікавих рішень? Узяти хоча б останній приклад з поставками Україною найновіших танків Пакистанові. Досить було використати російську гармату на цьому танку, організувати транснаціональну промислово-фінансову групу і це було б вигідно обом країнам.

Точка зору

— Шкодить суб'єктивний чинник, політизація цілої низки напрямів взаємовигідного співробітництва. В Росії є політики, які досі не розуміють, що українська держава склалася. Гадають, що якимись силовими методами можна змінити ситуацію. А з другого боку, в Україні достатньо «патріотів», ладних задушити її у своїх обіймах, нехтуючи економічною реальністю.

В Українському союзі промисловців і підприємців вважають, що Росія — наш довготривалий стратегічний партнер. Величезний потенціал співробітництва, закладений не тільки в економіці, а й у культурі, історії взаємовідносин наших народів, має бути реалізовано. Але при цьому треба бачити, що наші країни не тільки стратегічні партнери. Вони й стратегічні конкуренти. Доказом цього є ситуація в оборонній і космічній галузях, машинобудуванні, металургії, авіа- і суднобудуванні. Необхідні точний розрахунок і врахування національних інтересів. Зокрема, в пакистанському контракті частка російських комплектувальних — близько 15 відсотків вартості, тобто приблизно близько 120 мільйонів доларів. Це завантаження російських підприємств, серйозні валютні надходження. А зважаючи на перспективність поставок бронетехніки —можливість спільного економічно взаємовигідного співробітництва щодо розширення ринків збуту. Даний приклад не одиничний.

— Негативний резонанс спричинило в Україні останнє рішення уряду Росії про встановлення з 15 травня єдиної ставки митного збору на привізний білий цукор.

— У постанові, підписаній главою уряду Черномирдіним, сказано: «З метою підтримки вітчизняної цукрової промисловості...». Безумовно, найголовніша функція будь-якої держави — захист вітчизняного товаровиробника, внутрішнього ринку. Але ж цукор —продукт першої потреби. Росія завжди імпортувала його і, передусім, з України. Який ефект дасть новий митний бар'єр? Піднімуться ціни на внутрішньому ринку задля інтересів жменьки російських виробників. Якщо проаналізувати ідеологію обмеження на український експорт до Росії спирту, металу, продукції хімічної промисловості та інших товарів, то скрізь ішлося про захист внутрішнього ринку. Та саме цього ефекту й не було досягнуто. Протекціоністські заходи часто б'ють по виробниках тієї країни, що їх запроваджує, бо порушується баланс роками налагоджуваних економічних зв'язків.

Не хотів би, щоб мої зауваження сприймалися як «забивання м'ячів в одні ворота». Дії України також далеко не завжди оптимальні. Це стосується, наприклад, застосування ПДВ під час імпорту товарів і послуг з Російської Федерації. Надто заполітизовано питання нашої участі в Митному союзі. Не враховується баланс економічних і політичних інтересів: що Україна отримує в такому разі, а що втрачає.

— Чи немає у вас враження, що з багатьох перспективних напрямів торговельно-економічної співпраці наші країни «ходять по колу» вже звичних взаємних звинувачень, претензій, а нової якості зв'язків не виникає?

— На рівні взаємодії галузей, регіонів ми не відчуваємо серйозних проблем. А ось перехід на вищий рівень, у тому числі й політичний, часто створює іншу ситуацію. Це призводить до того, що багато перспективних напрямів, таких, як створення спільних підприємств, транснаціональних ПФГ, участь в акціонуванні підприємств на території України та Росії, здійснення великих спільних інвестиційних проектів, співпраця в банківській, фінансовій сферах, не реалізуються. А це основа для просування вперед.

Увесь світ розвивається шляхом інтеграції, економічної доцільності. І при цьому точиться жорстка конкуренція за ринки збуту. Не використовуючи потенціал нашої співпраці, ми погіршуємо позиції українських і російських товарів на світовому ринку, стаємо слабкіші від конкурентів. Вони будуть тільки раді, якщо ми не знайдемо взаємовигідних контактів у ракетно-космічній галузі, виробництві спецтехніки, енергетичного обладнання, експорті-імпорті продовольства. Якщо порахувати упущену економічну вигоду, то, гадаю, ця сума перевершить те, що Україна і Росія отримують у вигляді так званої міжнародної фінансової допомоги.

— Що можуть зробити спілки промисловців і підприємців двох сусідніх країн для розвитку торговельно-економічних зв'язків?

— Після візитів перших осіб, засідань міжурядової комісії з економічної співпраці часто утворюється певний вакуум. Вважаємо, що заповнювати його мають прямі контакти промисловців і підприємців, пошук взаємних інтересів, механізмів їх реалізації. Саме на це націлено ділову зустріч «Україна—Росія: інвестиції—торгівля—довіра», **яка відбудеться 22—23 травня в Харкові.** Ми ставимо такі завдання: проаналізувати стан торговельно-економічних відносин з точки зору підприємців двох країн; визначити ті головні больові точки, що перешкоджають зростанню економічної взаємодії, знайти нові підходи її вдосконалення; розробити пропозиції парламентам і урядам щодо внесення змін до правового, нормативного поля з метою створення сприятливих умов для розвитку взаємної торгівлі, виробничої кооперації. А визначальна мета зустрічі — вихід партнерів на прямі ділові контакти.

Переконаний, що ділова зустріч у Харкові стане важливим етапом підготовки переговорів на найвищому рівні, підписання широкомасштабного договору між Україною та Російською Федерацією.

Розмову вів
Юрій КОРНЄВ.

Як потрапити в кіно

На запитання оглядача «ГУ» відповідає заступник міністра культури і мистецтв Ганна Чміль

Знову їдемо до Канна. За французький кошт

— Усе, що доводилося читати і чути протягом останніх років з цієї тематики, здебільшого можна звести до одного. Це плач за українським кіно, яке взагалі загинуло або, в ліпшому разі, перебуває на межі загибелі. Невже усе так трагічно, Ганно Павлівно?

— Наше вітчизняне кіновиробництво справді перебуває у дуже складній ситуації. Як і взагалі вся економіка. Не ліпша ситуація і з прокатом, бо в країні, по суті, немає кінорінку. Але отой «плакальницький» тон, про який ви доречно згадали, аж ніяк не поліпшує ситуацію. Скоріше навпаки — породжує апатію і безнадію, від яких у митців опускаються руки. Потрібно докладати зусиль, щоби зберегти кіновиробництво, а воно ще донедавна було у нас одним із найпотужніших у Європі, не допустити розвалу галузі.

— Бюджетні надходження для підтримки українського кіно «міліють» рік у рік. І все-таки торік знято чотири художніх фільми, ще декілька запущено у роботу. Де знайшли гроші?

— Частково ці проекти профінансувала держава, а частково вдалося залучити позабюджетні кошти. Таким чином і з'явився новий фільм В'ячеслава Криштофовича «Приятель небіжчика», поставлений за сценарієм Андрія Куркова. Через складні життєві перипетії головний герой шукає своє справжнє місце у цьому збаламученому і водночас прекрасному світі, своє призначення на землі. Фільм, без перебільшення, зроблено на сучасному, європейському рівні. Чи не тому він і репрезентує українське кіно на престижному 50-му Каннському фестивалі, який цими днями зібрав відомих кіномитців з усього світу в курортному місті на півдні Франції. До речі, французи, — а це спільний україно-французький фільм, — узяли на себе всі витрати, пов'язані з участю кінострічки у програмі фестивалю. Що коштує немало небагато —близько 60 тисяч американських доларів.

Прийшли до глядача зі своїми новими фільмами такі відомі режисери, як Кіра Муратова («Сумні історії»), Вілен Новак («Принцеса на бобах»), Олександр Муратов «Вальдшнепи» за відомим однойменним романом М. Хвильового), Михайло Іллєнко («Сьомий маршрут»). До речі, перших два фільми знято спільно з росіянами. Як спільні проекти із зарубіжними продюсерами мають намір розпочати свої нові роботи Микола Мащенко, Юрій Іллєнко, Роман Балаян, Віктор Гресь та інші українські режисери.

— Співпраця із зарубіжними продюсерами і фірмами — це єдиний правильний крок, який дає змогу запустити той чи інший фільм у виробництво і вчасно завершити над ним роботу?

— І не тільки. Є й інший позитивний момент такої співпраці. Спільні проекти дають змогу нам виходити з українськими фільмами за межі нашого кволого вітчизняного ринку. До речі, французькі продюсери, коли переглянули фільм В'ячеслава Криштофовича, відразу запропонували декілька варіантів його реалізації. І гріх ними не скористатися, оскільки там, на Заході, є все необхідне для того, щоби повертати витрачені гроші. У тому числі й сучасні дистриб'ютери, які вміють «проштовхувати» кінопродукцію. А зробити це самотужки ми поки що не можемо через обмежені фінансові можливості. Тим паче, що на світовому кіноринкові нас сьогодні ніхто не чекає. Мало того, і серйозно не бере до уваги за великим рахунком. Навіть як конкурентів.

Сьогодні в Україні найдешевше кіновиробництво

— І це за умови, що Україна була і залишається великою кінодержавою, яка має блискучі надбання у цій мистецькій галузі. Досить лише назвати такі імена, як Олександр Довженко, Сергій Параджанов, Іван Миколайчук, Леонід Биков, Леонід Осика, Кіра Муратова, Юрій Іллєнко... То, без перебільшення, особистості, які зробили б честь будь-якій культурі.

— Їх творчий внесок у розвиток кіно незаперечний. Але хочу сказати і про таке. Сьогодні в Україні маємо найдешевше кіновиробництво. І якби трохи модернізувати наші цехи, поновити обладнання, то ми би вийшли із цієї затяжної кризи швидше, значно швидше. Бо навіть за цих умов у нас, в Україні, реалізовував свій новий проект відомий кінорежисер Франческо Россі. Сьогодні тут працюють американські, канадські, іранські, російські та інші кінематографісти. Бо витрати на кінозйомки в Україні майже вдвічі дешевші, ніж у сусідній Росії. Я вже не кажу про західноєвропейські країни.

— І все-таки сьогодні можна почасти прочитати і почути: якихось особливих лаврів українське кіно протягом останніх десяти років не здобуло. І з таким твердженням важко не погодитися.

— А звідки може взятися той успіх, коли навіть зняті фільми не можуть потрапити на престижні фестивалі, на західний ринок. Та що там казати, і вітчизняний глядач далеко не завжди має змогу їх побачити.

Та й маємо розуміти, що навіть у знаменитому Голлівуді, де в кіно вкладають казкові суми, лише дві картини з десяти є касовими, тобто — дають прибуток, ще дві — більш-менш себе окуповують, а решта —збиткові. Отже, за нинішньої фінансової ситуації якогось сплеску популярності українського кіно у світі не варто очікувати. Бо в такому разі знову повернемося до горезвісної схеми зі сталінських часів, коли щороку на екран виходило чотири фільми і всі мали бути «геніальними». То, звичайно, мана, фата моргана, бо все геніальне з'являється з багатоваріантності, з багатоманіття. Отже, більше у нас зніматимуть фільмів — більше з'явиться шансів голосно заявити про себе у світі. Хоча, повторюю, все це сьогодні потребує великих грошей.

— Ви згадали про спільний україно-французький фільм «Приятель небіжчика». Очевидно, французам заімпонував великий творчий потенціал українського кінематографа?

— То, безперечно, важливий фактор. Але нашим зарубіжним колегам подобається і те, що все робиться на нормальних правових засадах, відверто і чесно. Та й сам фільм зняли буквально протягом місяця. А це, погодьтеся, неабияке свідчення як наших великих технічних можливостей, так і високого професіоналізму творчої групи.

Для відеопірата, схоже, закон не писаний

— Важливий елемент кіноринку у кожній цивілізованій державі — вітчизняне телебачення, яке постійно замовляє нову кінопродукцію і вкладає гроші в її виробництво.

— На жаль, у нас досі не прижилася ця світова практика. А тим часом навіть у Росії, де також є величезні проблеми з наповненням бюджету, четверту частину коштів, виділених для потреб телебачення, вкладають у кіновиробництво. Те саме бачимо і в Польщі. У Франції цей відсоток значно більший.

І в даному разі ми відстали від сусідів. Мало того, у нас досі не вироблено чи, точніше, не узаконено правила гри в національному телепросторі, щоби він не потерпав від засилля закордонної кінопродукції. Причому, далеко не ліпшої якості.

— Повернути витрачені гроші на виробництво фільму за рахунок його прокату в кінотеатрах, як то робили раніше, — йдеться, звісно, про касові фільми, — практично неможливо. Це можна зробити сьогодні хіба що через телевізійні покази і відеорозповсюдження. Але на цьому шляху постали відеозлодії, які нахабно наживаються за рахунок чужого таланту і чужої праці.

— То наш великий головний біль, бо відеоринку досі в Україні практично немає. І те, що нині у нас відеопірати чинять, інакше, ніж «бєспрєдєлом» назвати не можна. Мені навіть соромно про це казати. Тим паче, що на наші неодноразові пропозиції навести у цій делікатній справі порядок протягом тривалого часу не реагували. А тим часом від того істотно потерпає імідж нашої країни.

— Невже держава не може дати собі ради з відеозлодіями, щоби у цивілізованому світі на нас, українців, не тикали пальцем?

— Навести лад не так то й складно, як дехто це подає. Бо єдиним документом, який дає право користуватися тим чи іншим відеофільмом, є державне прокатне посвідчення. Здавалося б, без його придбання ніхто не може зробити жодного кроку. Та тільки не у нас, охча вже маємо закон "Про охорону авторських прав». Бо досі не розроблено підзаконні акти, які дали б змогу діяти цьому законові в повному обсязі. Правда, нарешті набрав чинності закон «Про внесення змін і доповнень до Кримінального кодексу України та Кодексу України про адміністративні правопорушення», спрямований на боротьбу з незаконним і неконтрольованим використанням кіновідеофільмів, що ми пропонували зробити ще чотири роки тому. Прийнято у першому читанні основний для нашої галузі законопроект «Про кінематографію», який невдовзі мають винести на друге читання у парламенті.

Чому спорожніли кінотеатри?

— Свого часу у більшовицькій Росії кіно назвали найважливішим з усіх мистецтв, що донедавна ми могли прочитати навіть на вицвілих лозунгах у сільських клубах. Той девіз втратив актуальність?

— Навпаки, роль кіно протягом останніх десятиліть зросла. І не тільки у нас — у всьому світі.

— Мене буквально здивували величезні черги, які я побачив кілька тижнів тому до кас кінотеатрів у великих французьких містах.

— Бачите, а у нас кінотеатри виставляють на приватизаційні аукціони, продають, перепрофільовують, ніби вони вже нікому не потрібні. Справді, міські кінотеатри, біля кас яких ще кілька років тому постійно юрмилися люди, сьогодні напівпорожні, а то й зовсім безлюдні. І на те є кілька причин. Адже люди, не переобтяжені фінансовими гризотами, можуть придбати відеокасету з будь-яким найновішим фільмом (у вже згаданих відеозлодіїв) і спокійно переглянути його вдома, зручно вмостившись на тахті. А той, кому сьогодні бракує грошей і на хліб насущний, навіть дві гривні — приблизно стільки коштує квиток на сеанс —у кінотеатр не понесе. Бо йому, як то кажуть, не до кіно. Отакі сумні реалії нашого часу. Але хочеться вірити, що вони не переходитимуть з року в рік. І руйнувати сьогодні прокатну кіномережу «до основанья» — принаймні недалекоглядно. Інша річ, що вона потребує реструктуризації, сучасних підходів.

Мушу сказати й про інше. Соціологічні опитування, проведені торік поміж нашими телеглядачами, засвідчили: на перше місце у формуванні телепрограм наші співвітчизники ставлять кіно. Бо воно є найцікавішою продукцією, яку пропонують сьогодні українські телеканали. Отож маємо сприймати кіно не тільки як плід виробничого гатунку, як мистецьку вартість, яка додає нам престижу, а й як великий соціальний капітал. Як оте мистецьке диво, що допоможе нам зорієнтуватися у сучасному світі, зробити правильний вибір, додасть сил й упевненості у своїх можливостях.

Яке допоможе нам вистояти і перемогти.

І заради цього українські кіношники пишуть сценарії, шукають натуру, акторів і спонсорів для реалізації своїх задумів, вірять, що ми й надалі залишимося великою кінодержавою.

Розмову вів
Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ.

Наболіло!

Найдешевше — багатство народу

На ім'я керівників держави до редакції надійшло звернення колективу Івано-Франківської міської клінічної лікарні № 1

Звернутись до вас примушує жахливий стан здоров'я населення України. Смертність перевищує народжуваність, і за останні роки населення держави скоротилось з 52 мільйонів чоловік до 50,6 мільйона. За деякими прогнозами в Україні до 2020 року може лишитися 15 мільйонів чоловік.

Торік асигнування на охорону здоров'я було мізерне —19 доларів США на одного жителя. В Англії — 714, в США — 3773. Не виконуються державні програми по охороні здоров'я.

Фінансування на медицину в місті Івано-Франківську (при скороченні ліжок до 7,2 на тисячу населення) склало 35 відсотків від потреб. Це призвело до неможливості надання якісної ургентної допомоги.

На жаль, Верховною Радою бюджет на 1997 рік з вересня минулого року не прийнято, асигнування на медицину і далі скорочуються.

Продовжує погіршуватися соціально-економічне становище в країні.

Що заважало Верховній Раді, Кабінету міністрів, адміністрації Президента (суб'єкти, що мають право законодавчої ініціативи) ще 3—4 роки тому прийняти нормальні податкові закони, захистити власного виробника, а не чекати майже повного розвалу промисловості та сільського господарства?

При щорічному скороченні бюджетних надходжень різко збільшується число службовців усіх рангів, консультантів Верховної Ради. У нас міністерств більше, ніж у Франції та Німеччині разом взятих.

Коштів на науку, освіту, медицину немає, а в той час... Хворі помирають через відсутність медикаментів, а депутати Верховної Ради приймають на закритій сесії постанову про виплату їм зарплати в межах 323 доларів США та доплати на транспорт, канцелярські, поштові витрати додатково в межах 165 доларів США. Йдучи на літні парламентські канікули народні обранці отримали по 226 млн. крб.

А тільки цих бюджетних коштів вистачило б, щоб медикам України видати зарплату за півтора місяці.

Україна — одна з найкорумпованіших держав світу, 8—9 з десяти чиновників замішані в корупції. Це найголовніша причина наших негараздів.

На жаль, у нас інтенсивно ведеться «боротьба» з корупцією тільки напередодні чергових виборів.

Як зрозуміти, що чиновник Кабміну дозволяє імпорт мільйонів газових лічильників, а наш івано-франківський завод «Геофізприлад» розраховується з робітниками якісними газовими лічильниками та працює в півсили?

Колектив лікарні вимагає:

— З метою стабілізації піднесення вітчизняної економіки, прийняти закони про податки, захист вітчизняного виробника та бюджет, передбачивши на охорону здоров'я не менше 6 % внутрішнього валового продукту.

— Запровадити надзвичайний економічний стан (який Прем'єр-міністр обіцяв ще торік).

— Скоротити до 2/3 бюрократичний, старий корумпований апарат.

— Опублікувати в засобах масової інформації дані про чисельність апарату управління всіх рівнів, у т. ч. Верховної Ради, та затрати на них.

— Міністерству фінансів, головам обласних, міських адміністрацій щомісячно інформувати населення через засоби масової інформації про надходження й витрати бюджетних коштів.

— Закликаємо всіх громадян України, колективи підприємств, установ чинити тиск на владні структури, змушуючи їх чітко, беззаперечно дотримуватися Конституції, законів держави. Не вдаватись до страйків, що може й без того погіршити економічний стан країни та вплинути на безпеку України.

Від імені трудового колективу голова профкому Б. ШАРАНЕВИЧ.

Підписи членів колективу (всього 326) додаються.

Інвестиції

Вихід є. Шукайте!

ДВОПІД'ЇЗНИЙ будинок № 5 житломасиву Південний —особливий. Бо перший у Запоріжжі, що споруджується за договором між бажаючими мати власні або розширити існуючі квартири та державним комунальним підприємством «Управління капітального будівництва міськвиконкому». Його мають здати під заселення до кінця червня.

— Подібного ще не було ніде, — стверджує керівник управління Іван Сухомлин. — Всі схеми будівництва інвестиційного житла, які ми вивчали і на території України, і в інших регіонах, — це своєрідні «піраміди». Які рано чи пізно, а дають тріщину, оскільки з нічого щось зробити неможливо. Он і наш запорізький «Моноліт» гроші з людей зібрав, а не забезпечив їх обіцяними квадратними метрами. Луснув.

Не знайшовши ніде схеми, яка могла б діяти і стати гарантією не тільки для майбутнього власника житла, а й для самих будівельників, у Запоріжжі пішли своєю стежиною.

За великим рахунком, майбутній власник має сплачувати вартість лише квартири, без нарахувань на спорудження позаквартальних мереж, доріг до будинку і т. п. Це має робити за нормальних умов місто. Та дотепер у вартості квадратного метра новозбудованого житла до 60 відсотків займали якраз нарахування.

— В індустріальному Запоріжжі, — розповідає Іван Сухомлин, —новозбудоване житло за вартістю тримається на рівні Полтави, Херсона, Сум і дешевше, ніж у Дніпропетровську, Донецьку, Луганську, на Закарпатті... Але загальновідомо: у того, кому житло конче необхідне, у гаманці — вітер. Тож і 250—270 доларів за квадратний метр (з накрутками) для них забагато. Зважаючи на це, міськвиконком пішов їм назустріч і зняв накрутки для людей, які готові вкласти власні кошти у будівництво житла. Завдяки цьому та деяким іншим заходам узяли «заморожену» коробку будинку. Якщо підрядчик не перегинає палиці у формуванні цін, вартість «квадрата» до 160 доларів. Якраз така ціна квадратного метра і на вторинному ринку житла, який є головним конкурентом новобудов і, звісно, будівельників.

Але, попри таке суттєве зниження, запоріжці не кинулися укладати договори на будівництво житла. Багатьох відлякувало, що клієнт мав повністю сплатити за квартиру до закінчення будівництва.

— Вихід знову знайшли спільно з міськвиконкомом, —веде далі Іван Сухомлин. — Вирішили змінити умови договору: 50 відсотків вартості потрібно сплатити відразу, а решту — протягом наступних трьох років, під 15 відсотків річних. Та оскільки будинок буде заселено задовго до закінчення строків договорів, останнім передбачено, що до повного розрахунку квартира буде «уксівською». Як і будинок. Доки всі мешканці будинку стануть власниками квартир. Управління допоможе і приватизувати їх. А на стадії заселення мешканці мають уже створити товариство покупців, яке укладе договір з ЖЕКом на обслуговування.

Ще один цікавий нюанс. Решту 50 відсотків вартості можна і не сплачувати, якщо клієнт вирішить розрахуватися тією квартирою, в якій жив. Щоправда, у першому заході цим правом не скористався ніхто.

Чи вигідно так будувати житло? Ще б пак! Дехто заявив, що може й сьогодні внести всю суму, але краще протягом трьох років. Бо за цей час гроші можна непогано «прокрутити».

У читачів виникне запитання, а чи можуть бажаючі з інших регіонів таким чином отримати житло в Запоріжжі? Іван Сухомлин відповів ствердно. Більше того, додав, що велику зацікавленість уже виявили українці, які живуть у Тюмені, Архангельську, Мурманську, деяких інших містах Росії. Не виключено, що запорізька схема багатьом із них у майбутньому допоможе повернутись на батьківську землю.

Володимир ДУПАК.

Запорізька область.

Цінні папери

Першопрохідцям найважче

ПЕРШИЙ незалежний реєстратор власників іменних цінних паперів ЗАТ «Центр реєстрів та консалтингу» з'явився на Чернігівщині наприкінці минулого року. Нині ж подібні функції виконують десять спеціалізованих фірм, банківських підрозділів. Вони обслуговують 151 емітента, тобто акціонерні товариства, які зареєстрували випуск цінних паперів. Той, хто першим розпочав нову справу, нині й лідирує.

Так, «Центр реєстрів та консалтингу» уклав угоду з 45 емітентами. Найбільшу клієнтуру мають Чернігівбанк, ЗАТ «Чернігівський реєстратор акцій», ТОВ «Авіста-1».

Чернігівський технологічний інститут оперативно підготував першу партію з 22 фахівців реєстраційної справи, щойно завершує навчання ще одна група. Отож це в усякому разі додасть новоспеченим фірмам-реєстраторам кваліфікованих спеців. Роботи в них буде вдосталь. Адже сьогодні в області на ринку цінних паперів вже діє 294 відкритих акціонерних товариства. Вони випустили в обіг 624,3 мільйони акцій на загальну суму 164,7 мільйона гривень.

На жаль, не всі збагнули важливість угод із незалежними реєстраторами. Частина керівників, посилаючись на безгрошів'я, й досі не запровадили належного реєстру, чим обмежили права акціонерів. Емітенти не інформують останніх і про свій господарсько-фінансовий стан. Не сприяють ладові на ринку цінних паперів суперечності чинного законодавства.

— Так, до нас, — каже голова територіального відділення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку в Чернігівській області Іван Ющенко, — надходить багато запитань щодо реєстрації випуску акцій, на які ми не в змозі дати однозначну відповідь. У статті 22 Закону «Про цінні папери і фондову біржу» йдеться: «Емітент має право на випуск акцій, облігацій підприємств з моменту реєстрації цього випуску... Якщо подані для реєстрації цінні папери підприємств пропонуються для відкритого продажу, то емітент зобов'язаний подати реєструючому органу для реєстрації також інформацію їх про випуск». На перший погляд, всі емітенти повинні реєструвати випуск цінних паперів. Але стаття 25 Закону «Про господарські товариства» свідчить про протилежне.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігівська область.

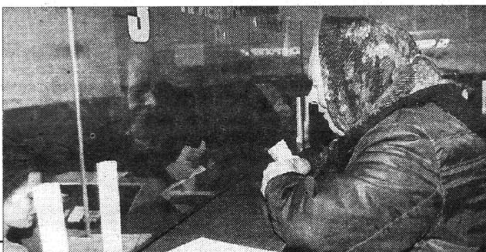

Податки

Чим вищі доходи, тим гнучкіші підходи

З КІНЦЯ квітня чекає на ухвалення Верховною Радою «прийнятий у другому читанні з неабиякими застереженнями до багатьох статей законопроект «Про податок на доходи фізичних осіб».

Дискусії серед народних депутатів і економістів щодо остаточної редакції цього законодавчого акту підтверджують: чим вищі доходи громадян, тим гнучкіші фіскальні підходи застосовує виконавча влада для їх оподаткування.

Вже перший більш-менш предметний аналіз, який здійснив Інститут економіки НАНУ, розвіяв ілюзії щодо послаблення податкового тиску на громадян у зв'язку зі зменшенням максимальної ставки податку з 40 до 30 відсотків. Розрахунки засвідчили, що зобов'язання абсолютної більшості населення згідно із законопроектом все одно не стануть менш напруженими.

Впадає у вічі, що, як і раніше, з оподатковуваної суми не вираховуються витрати, пов'язані з одержанням доходу. За винятком відрахувань до Пенсійного фонду і на соціальне страхування. Держава, отже, нібито й не зацікавлена, щоб громадяни одержували легальний, а не тіньовий заробіток. Пропозиції окремих народних депутатів і реформаторів вираховувати з остаточного доходу кошти, які витрачаються громадянами на задоволення мінімальних життєвих потреб, на утримання дітей, майбутніх матерів, інвалідів, на освіту, схоже, залишились популістською декларацією, не більше. Втім, з огляду на те, що законопроект скасовує заразом і численні соціальні пільги, цілком можливо, що народні депутати під час його обговорення в сесійній залі пристануть до пропозиції підняти неоподатковуваний мінімум доходів (17 гривень) до рівня межі малозабезпеченості. І хтозна, яке враження справлятиме збільшення ставки податку до 30 відсотків з доходу, одержаного не за основним місцем роботи. Однак уже зараз чимало факторів вказує, що чим гнучкіші підходи до оподаткування наших доходів, тим більшого розмаху набувають закулісні форми оплати праці.

Сергій ВЛАД.

Гроші

Яким банкам довіряти. Трилітровим?..

ЛИШЕ в банку від них є віддача для населення, підприємства, реалізації регіональних програм. З такою відозвою Асоціація банків Львівщини звернулася через засоби масової інформації до потенційних клієнтів.

Банки — дзеркало економіки, яка переживає кризу. У Львівській області бартеризація досягла 92—94 відсотків. Рукою подати до кам'яного віку. Необхідно змінити цю ситуацію, — наголосив під час звітно-виборних зборів голова Асоціації банків Львівщини, начальник регіонального управління Промінвестбанку Степан Самець.

— Нас цікавить просування бізнесу на схід, —зауважив він під час прес-конференції.

Банкіри в унісон запевняли, що вони прагнуть залучати ресурси від населення і підприємств регіону. У 1996 році банки надали кредитів на суму 130 мільйонів гривень. Це втричі менше, ніж потрібно для економіки області. Але де взяти гроші, коли населення довіряє банці більше, ніж банку, часто-густо надає перевагу сумнівним трастам, спокушаючись на заманливу рекламу. А підприємства тим часом і не збираються віддавати кредити. Банки Львівщини стали власниками майна, переданого під заставу, — нерухомості, продукції, товарів. Але що з цим робити, коли немає механізму реалізації закону про заставу? Банкіри клопочуться перед облдержадміністрацією щодо створення свого торгового дому, через який можна було б реалізувати заставне майно і повернути кредити.

Отже, населення має слушність, побоюючись за долю своїх вкладів? І так, і ні. Загалом на Львівщині нині — 119 банківських установ, з них десять — юридичні особи. Два банки нині на стадії закриття, один — оголошено банкрутом. Проте, запевняли банкіри населення, можна не боятися за свої гроші, бо банки утворили страхові резервні фонди. Втім, банк «Галицький» почав «кульгати» раніше, ніж було створено такий фонд, і його вкладники таки стали жертвами. Нині вони апелюють до Львівського обласного управління НБУ, вимагаючи повернення своїх коштів. А банк «Галицький» перетворився на неприступну фортецю: його керівники не допускають сюди ані членів ліквідаційної комісії від НБУ, ані судових виконавців.

— Банк «Галицький» подавав нам перекручені дані, — пояснює заступник начальника Львівського обласного управління НБУ Марія Могильницька. — А завдяки недобросовісній рекламі, люди йшли сюди. Їм було невтямки, коли один банк дає 200 процентів річних, інший не може обіцяти тисячу. Звідки він їх візьме?

Мораль: перш ніж віднести до банку свої заощадження, треба вивчити його рейтинг. Відповідна інформація подається місцевій періодиці. Західноукраїнський комерційний банк почав видавати власну газету — «Діловий вісник», де подає докладну інформацію про те, як розпочати свій бізнес, як перевезти інвалюту через митницю, як відкрити анонімний валютний рахунок тощо.

Банки Львівщини доволі активні у пошуках клієнтів. Вони знаходять їх і в інших областях. У регіоні, де населення становить близько двох мільйонів чоловік, залучено 3,6 мільйона вкладників. Асоціація банків звернулася до облдержадміністрації з клопотанням визначити пріоритетні проекти, програми, підприємства для інвестицій.

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Львів.

Дровця звідкіля?

Знак біди

З лісосмуги, звичайно

Куди нині не їхав би степовими шляхами — скрізь справляє гнітюче враження одна й та сама картина: у лісосмугах півстолітнього віку дерева повирубувано на... дрова.

Мимоволі згадав, як у перші повоєнні роки всім селом садили деревце за деревцем — десятки, сотні...

І то була не марна робота — її конче потребувала наша земля, на яку насувалися суховії, піщані й пилові бурі та смерчі. Без лісосмуг за нинішньої суцільної розораності земель вони, безсумнівно, вже давно повидували б увесь гумусний шар... А тепер от своїми ж руками нищимо нашого захисника.

... Зупинився біля однієї з таких напівзнищених лісосмуг у Біляївському районі Одещини, де рубка, з усього видно, саме у розпалі. Біля повозки — двоє випряжених коней: надово, мабуть, налаштувався господар. Поміж дерев ходить із сокирою в руці чоловік середнього віку, за ним — троє дітлахів-помічників.

— Рубаєте? — питаю.

— Поки що ні. Сушняк шукаю.

— А живі дерева не чіпаєте?

— Та хто ж удень те робить? Оштрафують.

— Значить, уночі все оте порубано? — вказую на пеньки.

Чоловік ствердно киває головою. Водночас зауважує: він на те не йде — совість має. А з другого боку, якби всі тільки на сушняк розраховували, то не вистачило б його. Адже палити чимось треба, особливо в кого отака малеча, — показує на дітей. В КСП грошей уже давно не платять, видають іноді продукти.

Десь неподалік, чутно, «співає» пилка. Прямую туди. Чоловік із сокирою застерігає: самі не йдіть, давайте разом. Ще не дійшли — впало, ламаючи гілля, дерево. Двоє хлопців, угледівши нас, хутенько заводять мотоцикла — й тільки димний слід позаду. Повалено, бачимо, вже кілька акацій, з деяких обрубано дрібне віття.

— Оці готують ліс на ніч, — пояснює чоловік, — прийдуть вантажівкою чи трактором із причіпом, заберуть. Цілком імовірно, не для себе — на продаж...

Виявляється, на тлі суцільної незабезпеченості людей паливом проріс своєрідний хижацький бізнес. Невеликі групи, у два-чотири чоловіки, до яких неодмінно входить тракторист чи водій автомобіля, вночі, а у віддалених лісосмугах і вдень, вирубують сотні найкращих дерев, здебільшого акацій. Деревина її, відомо, надміцна, отож годиться не тільки на дрова, а й на огорожі, споруди. З покупцями такого товару домовляються здебільшого заздалегідь, аби доставляти його за точною адресою.

І все ж лісосмуги вирубають, в основному, не отакі «бізнесмени». Врешті-решт, і на їх «послуги» не було б попиту, якби не скрута з паливом. Ще одна-дві зими —і південь залишиться без лісосмуг взагалі. Розмовляю з кількома головами сільрад, райдержадміністрацій в Одеській та Миколаївській областях: чи ж усвідомлюють, що коїться, до чого йдемо? Усвідомлюють. Могли б, мабуть, створити мобільні загони (хоча сутужно з пальним), щоб вночі об'їжджати лісосмуги, виловлюючи зловмисників. І що з ними далі робити?

До того ж, «несвідомий народ» таки має чимось опалювати свої житла — не в Африці живемо. Дехто робить спроби ввести оті рубки в «цивілізоване русло»: організував спеціальні бригади, розчищає лісосмуги від заростей, сушняку — й отим, за мінімальними розцінками, постачає селян. Може, це й вихід, але скільки там тих дров у лісосмугах, коли живі дерева не чіпати?

Зачароване коло. А вихід з нього знайти треба. Коли поставити на шальки вагів ймовірні витрати на забезпечення паливом індивідуального житлового сектора в селах і містах, навіть коштом держави (поки люди будуть спроможні самі для себе паливо купувати), й оті втрати, яких неминуче зазнаємо внаслідок знищення лісосмуг, — то друге, безумовно, переважить. Більше того, простуємо не тільки до втрат, на відшкодування яких потім потрібні будуть величезні зусилля, кошти й десятиліття часу, а й до імовірних (ні-ні, це зовсім не перебільшення!) національних катастроф, які несуть страхітливі пилопіщані смерчі. Отож єдиною перешкодою на шляху немилосердної стихії були й поки що залишаються лісосмуги. Не стане цього щита — ні за яким іншим не сховаємося.

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеська — Миколаївська області.

У номер

● *Львів*

Восьма весна «Віртуозів»

У Львові відбулося урочисте відкриття VIII Міжнародного фестивалю музичного мистецтва «Віртуози». Сюди прибули музиканти з десяти країн світу. Однією з перлин фестивалю стануть виступи аргентинського скрипаля українського походження Альберто Лисого. Він виконуватиме твори Баха і Мендельсона на скрипці Страдіварі.

Під час відкриття фестивалю публіка стоячи привітала патріарха української музики Миколу Колессу. 94-річний професор, лауреат Державної премії України ім. Т. Шевченка диригував оркестром, що виконував його симфонію № 1.

● *Кіровоград*

Пенсію — дровами

Реалізацію дров м'яких та твердих порід вирішив розпочати Компаніївський держлісгосп пенсіонерам району в рахунок пенсій. Робитимуть це за погодженням з управлінням соціального захисту та взаємозаліком за страховими внесками до Пенсійного фонду з Кіровоградського та Новгородківського лісництв.

● *Херсон*

Бюджетні ваги хочуть врівноважити

Сесія Херсонської обласної ради затвердила місцевий бюджет на перше півріччя нинішнього року. Значні кошти передбачено виділити на освіту, культуру, охорону здоров'я.

Полеміка виникла з приводу рішучої позиції облради в питаннях контролю за використанням бюджетних коштів. Як засвідчила практика минулих років, виконавчі структури скористалися недоглядом депутатів і допустили низку порушень. Приміром, одні райони отримали менше, інші — більше коштів. Віднині облфінуправління двічі на місяць звітуватиме про бюджетні асигнування, щомісяця — про використання коштів, спрямованих на матеріальне забезпечення.

Сесія дала згоду на притягнення до адміністративної та кримінальної відповідальності голови Херсонської міськради Людмили Коберник.

● *Вінниця*

Запах татарської нафти

Вінницька облдержадміністрація уклала угоду про торговельно-економічне співробітництво з урядом Республіки Татарстан Російської Федерації. За словами глави облдержадміністрації Анатолія Матвієнка, угода передбачає рівноправне, взаємовигідне партнерство, до якого залучатимуть суб'єктів різних форм власності. Отримуючи нафтопродукти, додав А. Матвієнко, область матиме можливість розширити ринки збуту власної сільськогосподарської продукції.

Факт

Молоде покоління верстат не вибирає...

Рік тому на одне вакантне робоче місце в області претендувало в середньому два безробітних. Нині кількість охочих влаштуватися на посаду, що звільнилася, уже становить 13 чоловік. Тобто шість відсотків працездатного населення живе надією отримати бодай якусь роботу.

Цю болючу для суспільства проблему було порушено на науково-практичній конференції «Профспілки і зайнятість», що відбулася у Вінниці. Особливу тривогу, зокрема, викликає безробіття серед молоді. Підростає покоління, яке з апатією ставиться до роботи на виробництві. За даними опитування, 10 відсотків молодих вінничан відверто говорять про своє небажання ставати до верстата на заводі.

Віктор СКРИПНИК.

Вінниця.

Як газовики одержують до столу папаю та лимони

Досвід

40 років тому в Новопосковську на Луганщині було збудовано газоперекачувальну станцію. Тепер — це велике управління магістральних газопроводів АТ «Укргазпром», що має в розпорядженні дві сучасні компресорних станції «Волна» і «Союз». 50 відсотків газу, що надходить у центр України з Росії, йде через цей газотранспортний вузол.

Управління очолює досвідчений газовик Микола Юрко, який нещодавно відзначив своє 60-річчя. Тут у всьому відчувається його піклування про людей: є торговельний комплекс, дитсадок, база відпочинку.

Особлива гордість — тепличне господарство, де зріють традиційні овочі — огірки, помідори, цибуля... Ще один гектар землі відведено під цитрусові культури, а також папаю, ківі. Погодьтеся, для наших місць це рідкість. За спеціальною технологією тут вирощують і гриби вешенки.

Обігріваються теплиці відпрацьованим газом, що дуже вигідно економічно.

На знімках: новопсковська компресорна станція «Союз»; у теплиці, де ростуть папаї.

Фото Вадима ЛІСНОГО (ДІНАУ).

Виробництво

Гарне вікно видно здалеку

Смілянське державне виробниче об'єднання «Орізон», як і більшість конверсійних підприємств, довго шукало незайнятої ринкової ніші. Спуститися з космічних висот виробництва, не в переносному, а в буквальному розумінні слова, було важко. А ще трудніше — знайти інвестора. І все-таки кількарічні пошуки увінчалися успіхом.

Нещодавно на виробничих площах колишнього радіоприладного заводу розгорнуло роботу спільне українсько-американське підприємство, статутний фонд якого становить понад 6 мільйонів доларів. СП випускає віконні блоки найсучаснішого дизайну. Річний обсяг виробництва планують довести до 50 тисяч виробів. Контрольний пакет акцій належить американцям. А інвестування проекту здійснюється за допомогою Фонду Ханна-Лугара.

Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаська область.

БАЛАНС АБ «БАНКІРСЬКИЙ ДІМ»

(У НАЦІОНАЛЬНІЙ ВАЛЮТІ) (гривні)

АКТИВ	за станом на 01.01.1996 р	за станом на 01.01.1997 р.
1. Каса та кор. рахунок в НБУ		
1.1. Національна валюта	2348080	1786413
1.2. Ін. валюта	—	43852
2. Кор. рахунки в інших банках		
2.1. Національна валюта	—	—
2.2. Ін. валюта	399650	2476240
3. Кредити та факторинг	—	—
3.1. Короткострокові	1478500	7035253
3.2. Довгострокові	5512200	5512200
3.3. Кредити в ін. валюті	—	2869672
4. Міжбанківський кредит	50000	4296676
5. Цінні папери, паї, акції, придбані банком	5250	5499490
6. Основні засоби та капіталовкладення	11280200	9935997
7. Дебітори	5070360	2676097
8. Збитки	—	—
9. Інші активи, в т. ч.	806420	1288864
9.1. Міжфілійні обороти	—	131243
9.2. Розподілений прибуток	606260	564200
9.3. Затрати майбутніх періодів	—	27511
9.4. Інші активи	—	—
ВСЬОГО	**26950660**	**43420754**

ПАСИВ	за станом на 01.01.1996 р	за станом на 01.01.1997 р.
1. Статутний фонд	8260000	8260000
2. Резервний фонд	20120	90300
3. Інші фонди банку та кошти, що прирівнюються до них	6605970	9223382
4. Кор. рахунки інших банків	—	—
4.1. Національна валюта	—	3439235
4.2. Ін. валюта	—	386748
5. Розрахункові та поточні рахунки клієнтів	—	
5.1. Національна валюта	3992010	5402770
5.2. Ін. валюта	4480	2071029
6. Депозити юридичних осіб та вклади громадян	1602120	5522383
7. Міжбанківський кредит	500000	2924000
8. Кредитори	400240	3929667
9. Прибуток	606260	564200
10. Інші пасиви, в т. ч.	4959460	1607040
10.1. Прибутки майбутніх періодів	5010	
10.2. Міжфілійні обороти	—	131243
10.3. Власна валюта	—	406393
10.4. Інші пасиви	—	—
ВСЬОГО	**26950660**	**43420754**

ЗВІТ АБ «БАНКІРСЬКИЙ ДІМ»

Найменування емітента	АБ «Банкірський Дім»
Код ЄДРПОУ	19358282
Номер свідоцтва про державну реєстрацію товариства та дата його видачі	11.06.93 р.
Місцезнаходження	Київ, вул. Ярославів Вал, 36-а
Телефон	212-10-12
Телефакс	212-10-04
Основні види діяльності	Банківська діяльність
Кількість акціонерів	4
Кількість власників облігацій	—
Статутний фонд (для ВАТ):	8 260 000 гривень
— прості акції (кількість та частка в статутному фонді	824 320 шт — 99,80 %
— привілейовані акції (кількість та частка в статутному фонді)	1680 шт. 0,20 %
Дата проведення останніх зборів акціонерів	30.04.97 р.
Найменування та місцезнаходження юридичної особи, уповноваженої емітентом продавати (купувати) його цінні папери	АБ «Банкірський Дім»
Найменування та місцезнаходження юридичної особи, уповноваженої емітентом виплачувати дохід за його цінними паперами	АБ «Банкірський Дім»

ОСНОВНІ ФІНАНСОВІ ПОКАЗНИКИ
(гривні)

Показник	Рік звітний	Рік попередній
1. Виручка (валовий дохід) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за вирахуванням державного регулювання цін, ПДВ та акцизного збору	—	—
2. Балансовий прибуток (збиток)	564200	606260
3. Всього за активами балансу	43420754	26950660
4. Всього зобов'язань	24745236	11448870
5. Статутний фонд	8260000	8260000
(довідково: номінальна вартість акції):	10	10
6. Нерозподілений прибуток	—	—
7. Прибуток, що припадає на одну просту акцію	0,68	0,73

Арбитражным судом Республики Крым рассматривается дело № 1449-2 о признании банкротом общества с ограниченной ответственностью «КК Лтд.».

Юридический адрес: 334207, Крым, г. Ялта, ул. Достоевского, д.20/14, кв.29; р/с 1467257 в Ялтинском отделении «Укрсоцбанка».

По имущественным требованиям кредиторы могут обратиться в Арбитражный суд Республики Крым.

Арбітражний суд Рівненської області (Рівне, вул. Відінська, 10) порушено справу № 8/58-Б про визнання банкрутом виробничо-торговельного приватного підприємства «Малабо» (юридична адреса: с. Шубків Рівненського району Рівненської області, розр. рахунок 468774 у Рівненському обласному управлінні ощадбанку). Претензії кредиторів приймаються в місячний термін з дня опублікування оголошення.

В Арбитражном суде Харьковской области (310002, Харьков, ул. Сумская, 64) возбуждено дело № Б-993/7-71 о признании банкротом общества с ограниченной ответственностью производственно-коммерческой фирмы «Риана». Юридический адрес: Харьков, ул. Танкопия, 7, кв.26. Расчетный счет 2467589 во Фрунзенском отделении УАК ПИБ г. Харькова.

Претензии кредиторов принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления.

АРКАДА
АКЦІОНЕРНИЙ БАНК

Інформація про діяльність акціонерного комерційного банку «Аркада» як емітента цінних паперів за підсумками роботи за 1996 рік

Акціонерний комерційний банк «Аркада» зареєстрований у Національному банку України 23 червня 1993 року за № 177, має генеральну ліцензію НБУ за № 80 від 30 січня 1997 року на проведення 22 видів банківських операцій, дозвіл Міністерства фінансів України за № 155 від 28 вересня 1993 року на здійснення діяльності з випуску й обігу цінних паперів.

Акціонерний комерційний банк «Аркада» є банком динамічного розвитку. Він плідно працює на українському фінансовому ринку як спеціалізований інвестиційний банк. Основною програмою діяльності АКБ «Аркада» є інвестування житлового будівництва. Її впровадженням банк займається з 1995 року і вже досяг неабияких успіхів. Найбільшу в Україні емісію цінних паперів (житлових облігацій АТ ХК «Київміськбуд») банк «Аркада» перший і єдиний розмістив у виробництво.

Унікальний досвід, набутий у процесі залучення інвестицій, здобув високу оцінку Президента України Л. Кучми і був запропонований для вивчення та впровадження в усіх регіонах України.

За період існування банку його статутний фонд збільшився у 756 разів і за станом на 01.01.1997 р. становить 8.015.000 (вісім мільйонів п'ятнадцять тисяч) гривень. Балансовий прибуток за 1996 рік становить 4172 тис. гривень.

Банк надає також широкий спектр традиційних банківських послуг, а саме:

— ведення рахунків клієнтів (резидентів) та здійснення розрахунків за їх дорученням (у національній валюті України);

— касове обслуговування клієнтів;

— надання кредитів банкам;

— операції з торгівлі іноземною валютою на внутрішньому валютному ринку;

— довірчі операції (залучення та розміщення коштів, управління цінними паперами тощо) за дорученням клієнтів;

— купівля, продаж і зберігання платіжних документів, цінних паперів, а також операції з ними;

— купівля, продаж і зберігання державних цінних паперів, а також операції з ними;

— інші операції.

Назва емітента	Акціонерний комерційний банк «Аркада»
Код ЄДРПОУ	19361386
Номер свідоцтва про державну реєстрацію товариства та дата видачі свідоцтва	№ 177 від 23 червня 1993 року.
Місце розташування	м. Київ, вул. Суворова, 4/6.
Телефон	290—98—03
Телефакс	290—38—84
Основні види діяльності	Банківські послуги
Кількість акціонерів	33
Кількість власників облігацій	—
Чисельність працівників	128
Статутний фонд (для ВАТ):	Прості акції в кількості
— прості акції (кількість та частка у статутному фонді)	8015000 шт.
— привілейовані акції (кількість та частка у статутному фонді)	на суму 8015000 гривень
Дата проведення останніх зборів акціонерів (для ВАТ)	12.02.1997 р.
Назва та місце розташування юридичної особи, уповноваженої емітентом продавати (купувати) його цінні папери	—
Назва та місце розташування юридичної особи, уповноваженої емітентом виплачувати доход за його цінними паперами	—
Дата та термін виплати дивідендів, якщо їх виплачуватимуть	За рішенням загальних зборів акціонерів

Основні фінансові показники

грн.

ПОКАЗНИК	РІК Звітний	РІК Попередній
1. Виручка (валовий доход) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за вирахуванням державного регулювання цін, ПДВ та акцизного збору	8427734	4164560
2. Балансовий прибуток (збиток)	4172072	988330
3. Всього за активами балансу	19676405	12728546
4. Всього зобов'язань	2030404	6798430
5. Статутний фонд	8015000	3000000
(довідково: номінальна вартість акції)	1 гривня	1 гривня
5. Нерозподілений прибуток	—	—
6. Прибуток, що припадає на одну просту акцію	33 %	14,67 %
7. Дивіденди, сплачені на одну просту акцію	—	—

Державна податкова адміністрація в Орджонікідзевському районі м. Харкова повідомляє, що Арбітражний суд в Харківській області порушив справи про банкрутство:

—№ Б-1392/7-73 від 02.04.97 ПП «Імпекс» (Харків, пр. Косіора, 132, кв. 13; р/р 1644617 в ХОД АК АПБ «Україна»);

— № Б-1600/7-73 від 08.04.97 р. ТОВ «Кармі ЛТД» (Харків, вул. Роганська,15, кв.31; р/р 100467748 в ХФЛО «Українбанк»);

— № Б-1394/7-73 від 02.04.97 р. ПФ «Ньюанс» (Харків, вул.2-ї п'ятирічки, 2а, кв.14; р/р 002468129 в АК АПБ «Україна»).

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються Арбітражним судом у місячний термін з дня опублікування оголошення за адресою: Харків, вул. Сумська, 64.

Арбитражный суд Харьковской области (310002, Харьков, ул. Сумская, 64) возбудил дело № 2780/7-72 о банкротстве предприятия «Стандарт-А», отделение Харьковского областного Союза ветеранов Афганистана Коминтерновского района Харькова (310036, Харьков, ул. Дизельная, 1-Б), расчетный счет 609208 в ИКАБ «Эра», МФО 351793.

Арбитражный суд Харьковской обл. (310002, Харьков, ул. Сумская, 64), возбудил дело № 2362/7-71 о признании банкротом ЗАО «Страховая компания Украинский Центр АСКО». Юридический адрес: 310145, Харьков, ул. Космическая, 26. Р/с 000467835 в Харьковском филиале «Приватбанка», МФО 351533, код ОКПО 14068964.

Претензии кредиторов и заявления санаторов принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления.

Арбітражний суд Кіровоградської області (Кіровоград, вул. Луначарського, 29) порушив справу № 45/1143/3 про банкрутство приватного підприємства «Мінотавр» (Кіровоград, вул. Тельмана, 1, АКБ «Укоопспілка», р/р 468202, код 22213015).

Майнові вимоги до боржника приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Арбітражний суд Полтавської області (314000, м. Полтава, вул. Зигіна, 1) порушив справу № 430/36 про банкрутство селянського (фермерського) господарства «Фацелія» (Полтавська область, м. Гребінка, с. Березівка, р/р 405502 в АК АПБ «Україна» в м. Гребінка Полтавської області, МФО 331412).

Майнові вимоги кредиторів приймаються в місячний термін.

Акционерное общество
«СП Манометр»

- **Преобразователи давления «Сапфир-22М», МТ 100, Манометры технические.** Производство.
- **Средства измерения давления, температуры, расхода, уровня.** Поставка.
- **Тепловая автоматика.** Поставка.
- **Представительства.** Обслуживание регионов и предприятий.
- **Сырье, материалы, энергоносители, комплектующие.** Обеспечение производств.
- **КИП и автоматика.** Комиссионная торговля. Ремонт. Поверка.
- **КИП и автоматика.** Информация, документация, обучение персонала.
- **«Кабинет Жака Паганеля».** Радиопрограммы. **«Манометрик».** Детская техническая газета.

Продукция Московского завода тепловой автоматики с доставкой и гарантийным обслуживанием по заводским ценам

Аппаратура регулирующая: ПРОТАР, ТЕПЛАР, ПРОТЕРМ, ПРОЛОГ, МИНИТЕРМ, КАСКАД-2, Р17, Р27, Р28, А05, А06, А35, ЛО3, ДО5, ДО6, ДО7, НО5, «КОНТУР-2», РС-29.

Приборы контроля пламени: Ф34, ФДЧ, ФСП

Вспомогательные устройства: А60, Л50, ЗУ50, ЗУ05, ЗУ11, БУ12, БУ21, ВО1

Усилители: У23, У29, ЗМ, У10-15, У24, У300, У13Н

Первичные приборы: ДТ-2Т, ДТ-2, П-ДТ

Исполнительные механизмы: МЭОК-25/100, ИПУ

Украина, 310050, Харьков-50, а/я 905, АО «СП Манометр»

Производство и поставка:	**Тел./факс: (0572) 127-577; 120-867; 125-377.**
Ремонт и поверка:	**Тел. (0572) 206-701.**
Общие вопросы:	**Тел. (0572) 235-196.**
Донбасский филиал:	**Тел/факс (06242) 7-36-16.**

Масла "ПЕМКО" фассованные по 4 и 1 литра от синтетики до трансмиссионных, поставки с фабрики или со склада в Киеве. Также М-10Г2к, М-10В2, М-10Дм, М-8В, МС-20, М-6з/12Г1, трансмиссионные, турбинные в ж/д цистернах на условиях ДАФ граница.

Литва, Клайпеда, Шилутес 119
Тел. (370-6) 321392, 340345, 341822
Факс (370-6) 341891

Киев
Тел. 462 0961, 462 0963
Факс 462 09 62

До уваги акціонерів відкритого акціонерного товариства «Одесенергобудтранс»

1 липня 1997 р. в адмінприміщенні ВАТ «Одесенергобудтранс», розташованому за адресою: смт. Теплодар, вул. Комунальна, 1, відбудуться позачергові загальні збори акціонерів.

Порядок денний:

1. Звіт голови правління про фінансово-господарську діяльність і шляхи подолання кризового стану господарства.
2. Затвердження актів на списання нерентабельних основних фондів.
3. Формування статутного фонду та внесення змін до статуту.
4. Друга емісія акцій і зміна їх випуску у зв'язку з індексацією основних фондів.

Відкрите акціонерне товариство Черкаське обласне підприємство «Агротехсервіс»

повідомляє, що перші збори акціонерів переносяться з 20 травня на 9 липня 1997 року. Довідки за тел.: код: 8-0472 47-31-95, 63-24-96.

Правління ВАТ «Черкаське обласне підприємство «Агротехсервіс».

ТОВ "Діана"

зареєстроване в Печерській держадміністрації м. Києва, свідоцтво №21566734 від 12.04.96 р. повідомляє про припинення своєї діяльності. Претензії приймаються на протязі 1 місяця.

Тел. 417-81-56

САНТЕХКОМПЛЕКТ
ВСЕ ДЛЯ САНТЕХМОНТАЖНЫХ РАБОТ со склада в Киеве

Трубопроводная арматура задвижки, вентили, краны, отводы, фитинги, сгоны, фланцы, клапаны и др.

Счетчики газовые и водяные
Бытовая сантехника санфаянс, смесители, сифоны, гибкая проводка, мойки и др.

Трубы и фасонные части к ним (чугун, ПВХ, сталь). Инструмент, газосварочное и водонагревательное оборудование

Сопутствующие материалы паронит, сальниковая набивка, лен, канат смоляной, резина.

ОПТОВАЯ ПРОДАЖА
г. Киев, ул. Марко Вовчок, 14
Тел/факс (044) 435 6003, 435 7821, 435 6988

ОПТОВАЯ ПРОДАЖА
г. Херсон, пер. Учебный,32
Тел. (0552) 26 3466, 26 4513

МАГАЗИНЫ
г. Киев, ул. Вышгородская, 20/1
Тел. (044) 430 0455
п-т Победы, 94/1 "Универсам №2"

© РИА "Эларт"

ВАТ «АТП 13002»

повідомляє, що перші загальні збори акціонерів відбудуться 4 липня 1997 року за адресою: Київ, вул. Грінченка, 18.

Реєстрація учасників зборів з 9.00 до 13.00.
Початок зборів о 14.00.

Порядок денний:

1. Інформація голови правління ВАТ про підсумки приватизації.
2. Затвердження змін та доповнень до статуту ВАТ «АТП 13002».
3. Затвердження положень ВАТ (про загальні збори акціонерів, про спостережну раду АТ, про правління АТ, про ревізійну комісію АТ).
4. Вибори правління ВАТ.
5. Вибори спостережної ради ВАТ.
6. Вибори ревізійної комісії ВАТ.
7. Затвердження організаційної структури ВАТ, враховуючи створення спільних та дочірніх підприємств.

Всі акціонери повинні мати при собі документ, що посвідчує особу, або доручення на представництво фізичних або юридичних осіб.

Для ознайомлення з проектами документів та внесеними пропозиціями звертатися в комісію з підготовки проведення зборів за адресою:

Київ, вул. Грінченка, 18, кімната № 7.

Довідки за телефоном (044) 269-60-84.

К сведению акционеров открытого акционерного общества «Каланчакский маслозавод» (326310, Украина, Херсонская обл., пгт. Каланчак, ул. Пионерская, 90)

27 июня 1997 года в 14 часов в помещении кинотеатра «Дружба» (. Каланчак, ул. Ленина) состоится общее собрание акционеров.

Повестка дня:

1. Об итогах работы общества за 1996 год и отчетный период 1997 года.
2. Утверждение устава общества.
3. Выборы руководящих органов управления и контроля общества.
4. О результатах подписки на акции общества.
5. Организационные вопросы.

Регистрация акционеров на основании паспорта с 9 до 13 часов 27.06.97 г. по месту проведения собрания.

Зміни до інформації про другий випуск акцій ВАТ «Житомирдерев», опублікованої в газеті «Голос України» № 75 від 23.04.96 р.

Пункт 4 слід читати: «Початок передплати — 06.05.96 р., закінчення передплати — 01.10.96 р.

У разі недосягнення оголошеного рівня передплати статутний фонд збільшується на фактично сплачену суму передплати».

До уваги акціонерів АКБ «Надра»!

Акціонерний комерційний банк «Надра» запрошує вас взяти участь у загальних зборах акціонерів банку, які відбудуться 4 липня 1997 р. о 14-00 за адресою: Київ, вул. Саксаганського, 4 (Будинок кіно).

Порядок денний:

1. Про нарощення статутного фонду та зміни в установчих документах банку.
2. Про склад керівних органів банку.
3. Про напрями діяльності та подальший розвиток банку.
4. Різне.

Реєстрація акціонерів — у фойє Будинку кіно з 13-00 до 14-00.

З повагою рада АКБ «Надра».

Арбітражний суд Кіровоградської області порушив справи про банкрутство:

— виробничо-комерційного підприємства «Русава» (Кіровоград, вул. Фрунзе, 10), р/р 2467949 у «Промінвестбанку», код 20659362, справа № 101/1204/4;

— товариства з обмеженою відповідальністю «Ромна» (Кіровоград, вул. Миру, 6), р/р 2467091 у «Промінвестбанку», код 23225658, справа № 128/4;

— приватної фірми «Юніко» (Кіровоград, вул. Леніна, 20), р/р 001467428 в АПБ «Аваль», код 13746505, справа № 127/4;

— приватного підприємства «Комерсант» (Кіровоград, вул. Червонозорівська, 23), р/р 000468306 в АПБ «Україна», код 13744179, справа № 133/6;

товариства з обмеженою відповідальністю «Акваріус» (Кіровоград, вул. Ползунова, 41), р/р 00467047 у банку «Інко», код 13745279, справа № 91/1194/3;

— товариства з обмеженою відповідальністю фірми «Гелена» (Кіровоград, вул. Хабаровська, 3, кв. 21), р/р 18467056 в АБ «Інко» Києва, код 13749490, справа №154/3;

— приватної виробничо-торговельної фірми «Естім» (Кіровоград, вул. Чигиринська, 28), р/р 24630743 в «Укрсоцбанку», код 20630743, справа № 153/3;

— малого приватного підприємства «Пірс» (Кіровоград, вул. Глінки, 6, кв. 46), р/р 468810 в «Укрексімбанку», код 13770998, справа № 151/3;

— товариства «Компанія Макбо» (Кіровоград, вул. Добровольського, 18/1), р/р 467653 в «Промінвестбанку», код 13751587, справа № 152/3;

— малого приватного підприємства «Лера» (Кіровоград, вул. К. Маркса, 53-а), р/р 468108 в «Укрексімбанку», код 13766212, справа № 150/3.

Майнові претензії кредиторів подавати до Арбітражного суду — вул. Луначарського, 29 — у місячний термін з дня опублікування оголошення.

До відома акціонерів!

Відкрите акціонерне товариство ***«Закарпатський арматурний завод»*** повідомляє, що перші відкриті збори акціонерів відбудуться 2 липня 1997р. о 13 год. за київським часом за адресою:

295823, сел. Кобилецька Поляна Рахівського району Закарпатської області, вул. Перемоги, 2.

Порядок денний:

1. Звіт правління про підсумки фінансово-господарської діяльності товариства в 1996 р. та напрями роботи на 1997 р.
2. Прийняття нової редакції статуту ВАТ "Закарпатський арматурний завод».
3. Вибори керівних органів товариства.
4. Затвердження положення про раду товариства та ревкомісії.
5. Різне.

Реєстрація акціонерів з 9 год. за київ. часом.

При собі мати:

— паспорт, документ, що засвідчує право власності на акції, а уповноваженим представникам — оформлені належним чином доручення.

Телефони для довідок:
(03132) тел./факс 2-13-57, тел. 2-42-03; комутатор 3-27-36.

Правління ВАТ «Закарпатський арматурний завод».

Арбитражный суд Донецкой области (340015, Донецк, б. Пушкина, 34) возбудил дело № 4-3/46 о банкротстве КСП «Дружковский» (343260, Дружковка Донецкой обл., пос. Горняк, р/с 400603, МФО 334679, ОКПО 00848782 в УСБ Дружковки.

Претензии кредиторов и заявления санаторов принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления.

Фото з конверта

Скеля Чацького

Скеля Чацького на Тетереві знає багато легенд і переказів. Вона нагадує голову богатиря в шоломі. Легенда стверджує, що названо скелю так на честь одного з ватажків Богдана Хмельницького — полковника Чацького, який на цьому місці зі своїм військом прийняв бій з хоругвами князя Четвертинського. Обидва війська полягли в битві, а вранці на тому місці постала скеля з обличчям відважного полковника. Інша легенда розповідає про кохання бідного лицаря і князівни. Не отримавши дозволу на шлюб, ці двоє кинулися втікати. Переслідувачі наздогнали їх біля скелі. Чацький кинувся з конем у вир, а на ранок на тому місці постав гранітний лицар.

Раніше тут починався гранітний міст, а Тетерів протікав у гранітному тунелі. З часом міст провалився. Чом би й не припустити, що в ході якоїсь битви. Тим часом старі люди пам'ятають старі легенди, а молодь вигадує нові. І називає цю брилу по-своєму: Скеля Любові. Кажуть, нема нічого романтичнішого, ніж стояти тут з коханою в сяйві місяця. Треба спробувати.

Сава ЛОЄНКО.
Фото автора.

Житомир.

Пригоди українців в Україні

Українців на землі кольській — більш як 40 тисяч. От і спало на думку світлим головам згуртувати цих людей. Щоби могли ми іноді зібратися, поспілкуватися рідною мовою, поспівати й пожартувати по-нашому. Сум за Батьківщиною іноді так крає душу, що хоч на крилоньках до неї лети. Знайшли ми спільну мову і з українцями Канади, Америки та інших неблизьких країн. Мали з ними душевні розмови на Всесвітньому конгресі українців та Всесвітньому з'їзді жінок-українок. Є в нас і наша гордість — український прапор. А бібліотека наша хай і небагата, зате є в ній що почитати й дітям, і дорослим. Як бачите, маємо хоч і невеличку, але історію і робимо все для того, щоб про нас чули і земля рідна пишалася нами.

Одного разу відлітала до Києва одна наша сім'я. Товариство завжди радіє, коли є змога передати звісточку, а то й гостинця. І цього разу вирішили передати для однієї старенької жінки, що колись брала участь у створенні нашого товариства, разом з ліками ще й харчовий гостинець. Хоча самі ми живемо скромно. З любов'ю збирали той пакунок: хто приніс баночку грибів, хто цукерки, хто смачної рибки...

Літак приземлився в Борисполі. Звичайно, перевірка літака з Мурманська — особлива справа. Тільки уявіть собі, митники шукали не наркотики, не бомбу, не гармату, що, не доведи Господи, зітре з лиця землі Бориспіль, а... рибу. Ще б пак, Мурманськ — місто-порт! У деяких митників аж слина текла. Утім, не на вечерю рибки брали, а з усього рейсу знімали. Дивно й те, що, коли

вилітаєш з Мурманська, нема жодних застережень щодо ввезення риби, визнаної бориспільськими лікарями страшною отрутою.

Бориспіль — це повітряні ворота нашої держави. Хіба ж так у давні часи зустрічала Україна синів своїх та й гостей узагалі? Ми в Мурманську ще не забули, що гостей в Україні вітають хлібом-сіллю, та ще й на рушнику вишиваному.

Щось схоже відбувається і на дорогах України. Якщо їдемо у відпустку автомобілем, то окремо збираємо гроші, щоб підгодовувати працівників ДАІ. Інколи легше віддати гроші, аби тільки відчепилися. Поки в парламенті тривають політичні сварки, ці хлопці над власним народом панують.

Наталка ЛИТВИНЕНКО —
за дорученням Українського культурного товариства.

Мурманськ.

Актуально

Кадри вирішують все.

Разом із матеріально-технічною базою

Оренда може стати компромісом між тими, хто виступає «проти» і хто ратує «за» перетворення землі на товар. Саме вона допоможе знайти матінці-годувальниці свого ефективного власника, сприятиме збереженню великих господарств, така думка заступника голови Селянської спілки України Валерія Вощевського.

Як зазначалося під час прес-конференції, яку ця громадська організація проводила наприкінці минулого тижня, для піднесення сільського господарства основне значення має матеріально-технічна база і кадри, а не форма власності. Й нинішня законодавча база цілком достатня, аби вдатися до рішучих позитивних змін в АПК.

Голова Селянської спілки Іван Мозговий вважає: АПК не терпить революції, а поспіх — шлях до негараздів.

Галина КВІТКА.

Запитуєте — відповідаємо

Альбом для патріота

Прошу повідомити, коли вийде друга книга дев'ятого тому та решта томів «Історії України-Руси» М. Грушевського, адже, згідно з указом Президента України від 22 листопада 1995 року, передбачено завершити видання до 130-річчя від дня народження М. Грушевського.

В. ХОМА,
ветеран праці.

Стрий Львівської області.

Як повідомив голова Міжнародного фонду Михайла Грушевського Леонід Решодько, друга книга дев'ятого тому повністю готова. На її видання є приблизно сорок тисяч гривень, потрібно ще 40—45, і вона побачить світ. Орієнтовно — наприкінці цього літа. Десятий та одинадцятий томи (останній — бібліографія) плановано видати наступного року. Ось-ось побачить світ перший том англомовного видання: в Києві з дня на день чекають повідомлення з Канади — країни, де його друкують. Наразі англійською повністю перекладено три перших томи, вибірково — до п'ятого. Англомовне видання має передмову Президента України Леоніда Кучми.

Тим часом вийшло друком ще одне видання — альбом «Михайло Грушевський», також з передмовою Президента. Наклад — 5 тисяч примірників. Альбом підготовлено з любов'ю і не без моралі: його вручатимуть усім доброчинцям, які пожертвували не менше 50 гривень на пам'ятник Грушевському в Києві. Леонід Решотько вважає, що пам'ятники треба споруджувати не коштом бюджету, а на пожертви, тим паче за такої скрутної ситуації, як нині. Принаймні такою була дорадянська традиція. «Навіть пам'ятники царю в Росії зводили на пожертви», — зауважує він. Чи надійде цей альбом у роздрібну торгівлю, поки що сказати важко.

Людмила ІВАНЕНКО.

Ювілеї

Не ревуть воли, і ясла повні

На центральній садибі агрофірми «Зоря» встановлено погруддя голови цього господарства, двічі Героя Соціалістичної Праці Володимира Антоновича Плютинського.

Нині багатогалузеве господарство, що колись називалося колгосп «Зоря комунізму», «світить» численним гостям широкими вікнами багатоповерхових житлових будинків, палаців культури і спорту, торгового центру, медичних і побутових закладів.

Володимир Антонович, якому щойно виповнилося 70 (з них він майже півстоліття керує «Зорею»), є одним з ентузіастів вирощування елітних сортів кукурудзи, а вона віддячує господареві 100-центнерними врожаями. У той час, коли в сусідів ревуть воли, у Плютинського ноги свині (за останні роки їх поголів'я зросло з 4,5 до 10 тисяч) мають харчі далеко не свинські.

Президент України нагородив Володимира Антоновича Плютинського орденом «За заслуги».

Сергій МЕЛЬНИЧ...

Рівненська область.

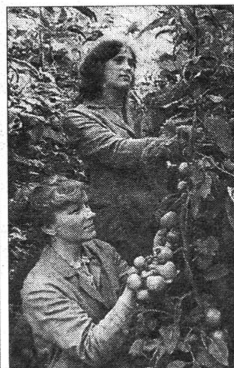

На знімку: вродили помідори у тепличному господарстві агрофірми «Зоря».

Візок у тумані

ДЕРЖАВНИЙ дитячий музичний театр в рамках фестивалю «Шосте мистецьке березілля» показав прем'єру балету на музику Ріхарда Штрауса «Візок татуся Жюньє». Постановка — заслуженого артиста України, лауреата міжнародних конкурсів Олексія Ратманського.

Олексій Ратманський — один з небагатьох, хто носить в Україні почесне звання сучасного хореографа. А це накладає безліч обов'язків. Головний — якомога менше ставити. Бо час непевний: ні грошей, ні репетиційної території, ні можливості вклинитися в стару, надійну репертуарну афішу, ні нав'язливої суспільної зацікавленості. Остання (і перша) українська прем'єра Ратманського «Поцілунок феї» була два з половиною роки тому після конкурсу імені Сержа Лифаря на сцені Національної опери і, між іншим, отримала «Київську пектораль». З того часу Олексій встиг достатньо поставити у Канаді та Росії, зокрема й у Великому театрі. По Україні поповз приємний дим вітчизняних чуток: що ось-ось наші мрії про національний хореографічний ренесанс стануть реальністю. Національна опера задекларувала бажання дати дорогу молодим. Першим у списку значився Олексій Ратманський.

Дим обіцянок батьківщини солодкий. Залишивши обжиту Канаду, Ратманський із сім'єю повернувся до Києва й приступив у стінах Національної опери до роботи над чотирма одноактними балетами, які ... швидко закрили як такі, що «заважають творчому процесу» і «не відповідають стилю». Нечасто випадає задоволення побачити в Києві й Ратманського-танцівника.

— Я багато гастролюю. А коли тут, то через дивовижний збіг обставин спектаклів, в яких я зайнятий, нема. Після одіозної розмови з головним балетмейстером Національної опери, коли він сказав: «Ви театру не потрібні», — намагаюся нічого не просити, боячись відмови. А вони не пропонують.

Обмежимося цими поясненнями й не будемо дивуватися, що останні два роки у Ратманського було більше московських прем'єр, аніж київських. Щодо планів на далеке зарубіжжя, то й вони очевидні. Хочеш танцювати — роби це подалі від дому. На жаль, наша афіша не пропонує розмаїття стилів, яке може зігріти душу серйозному танцівникові, вихованому на світовому досвіді.

Отак, усім гуртом подбавши про няке тло, можемо насолоджуватися приємними винятками, до яких, безперечно, належить прем'єра в Дитячому театрі. Лібретто «Візка...» написав сам Ратманський. Ідея балету була навіяна картиною Анрі Руссо. Сценографія теж за мотивами Руссо. Постановник шкодує лишень, що не вдалося використати більше полотен художника. Спектакль, як і належить дітищу Ратманського, не позбавлений гумору й намагається знайти золоту середину між мистецтвом балету й мистецтвом драматичного театру. Було би перебільшенням сказати, що Дитячий театр допіру сповідував саме такий стиль. «Якщо довгий час виконувати хореографію однієї людини, то чутливість до інших стилів наче притупляється. Це об'єктив. І я дуже радий, що, незважаючи на складність деяких пластичних рекв, вони свідомо і з великим бажанням на це йшли», — зауважив Ратманський. Спектакль створювався на одному диханні, лишень за дев'ять днів.

Наступна прем'єра Ратманського — у Москві, для Ніни Ананіашвілі. Це буде балет на японські мотиви. Восени ту роботу, може трапитися, побачать і кияни. Зрештою, ті чотири програми, що не з'явилися в Національній опері, можуть бути втілені на сцені Державного дитячого музичного театру. Обопільне бажання було задекларовано самим фактом появи «Візка...» і обережно підтверджене у розмові з нами.

Людмила МИКИТЮК.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України.

252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5. Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
◊ Рукописів не повертаємо.
◊ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

◊ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
◊ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
◊ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 280663.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50
1234567890
Зам. 0311082.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.